

**ESSEK**  
Legjobb betű-  
loj. Allást-  
díjazás díja  
350 lei, elő-

zifa elmentés,  
1300 lei. —  
telep, Strada  
1 (apác-u.) 6.  
1997

fiatalember  
tanulók kor-  
elvéllalja. Cluz

**on lakás**

előszoba és  
a város  
a kiadó.  
"Uj ház" jel-  
loyexpress.  
9. küldendő

ba konyha és  
nyiség. Az az-  
alkalmas mű-  
ey irodának.  
Radol'-ut 40.  
postál.

minőségű  
**ly toj**  
október hó  
szállítva is  
Schwartz Ig-  
Decemb. 30.

**roni**  
tetet ké-  
Grabbi ur

**arlin**  
**assó**

leptöbb  
הכשר  
s hirdetés



**Társ.**  
ulaféhr-  
orda, Ud-  
és Tak-  
ol, bel- és  
végez.

Szerkesztő  
adóh  
Dr. Ramasotter Róbert  
BUDAPEST  
I. Diastór 2. II. 8.  
1927. 55 K  
579, 528  
1927. 55. — — — 138  
Közvetítői díj pályavá-  
lasztás díjára  
1927. 55. — — — 138

# UJ KELET

ESZÉD-POLITIKAI NAPI LAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK  
Romániában  
Egész évre — — — 1050  
Félévre — — — 550  
Negyedévre — — — 290  
Egy hónapra — — — 100  
Az előfizetési ára „Föld”  
című folyóirattal együtt  
hav-ként 10 lejjele drágább  
Csehszlovákiában  
Egy hónapra — — — 400  
Egy szám — — — 200

1928 november 6 Szombat

Budapest + IX. sz. utca + 244 szám

5687 Chesván 29

**Női** gyapju mellény 357 lei.  
Gyermek gyapju svetter  
187 leitől, SIPOS-nál, Cluj,  
Calea Regele Ferdinand 8.

## Kapuvitás előtt

Már csak alig tíz nap választja el az ország-  
t az új parlamenti ciklus megnyitásától. Az  
ország politikai életének ezt a fontos forduló-  
pontját szokatlan szélesedéssel előzi meg. Buka-  
restben minden csendes. A politikai pártok  
mintha hangfogót szereltek volna koncert-szer-  
számaira, a szenvedélyes harcok mintha elül-  
tek volna, a nagy politikai összecsapások mintha  
megfakultak volna, nagy zökkenők nélkül, azt  
lehetne mondani, szelíden készülnek fel a pár-  
tok a parlament kapuvitására.

Podrig az új ülészek megnyitása sokkal  
többet jelent egy új ciklusnál. Ez az új ciklus  
új resimé: is jelent, mert egészen új parla-  
ment ül össze november 15 én, új kormányval  
és a politikai pártoknak új rétegződésével.  
Ebben a parlamentben jelenik meg először a  
nemzeti parasztpárt, amely hatalmas politikai  
és közgazdasági programmal készül felvenni a  
hírt a kormánytársasággal szemben, de eb-  
ben a parlamentben jelenik először számotte-  
vőbb szöveg a kisebbségek is, amelyeknek  
képviselői ma még egyelőren vannak beállítva  
defenzív és offenzív meggyilkosokra is.

De a szokatlan szűcsend, ami ennek, a telén  
sorsfordulót jelen ő új parlamentnek összehívását  
megelőzi, főképen abban leli magyarázatát,  
hogy az előkészítő csatározások a nagy nyitvá-  
nosság elől a hullások mögé toltódtak el. Ezek  
a hullások jelen esetben a miniszteri elővonalak,  
amelyek hetek, sőt hónapok óta várakozó  
politikai tanácsotermékké vannak átalakítva. A  
kisebbségek képviselői sűrűn és mozgalmat  
kínálósággal végig a miniszteri szobákban el-  
bő ígéretekért, azután az ígéretek realizálásáért s  
míg ezek a kísérő megbeszélések folynak,  
addig várakozó állapontokra helyezkednek és  
ezekből a várakozó állapontokból tévedik  
öröze a szélesed.

De nemcsak a kisebbségek élnek a vár-  
kó állapont tartózkodó fegyverével, hanem  
a szétforgácsolódott ellenékek egyik része is.  
Jorga külön pártot szervezett, Argetolau is és  
ez a két frakció a még rendelkezésre álló idő-  
 alatt jobbra, balra is tárgyalásokat folytat, meg-  
 akar egyezni vagy a liberálisokkal, vagy az  
avereskanusokkal s míg ezek a tárgyalások el-  
 nem dőlnek, nem lehet nyílt sisakkal kilépni  
a közvélemény elé, be kell szüntetni a harci  
támadásokat, mert nem tudni, hogy arra, akit  
ma megtámadnak, holnap nem-e szorulnak rá,  
mint fegyvertársra.

Az aktív ellenékek, a nemzeti parasztpárt  
sem formálta ki még a maga harci frontját. A  
nemzeti parasztpárt ma még azzal van elfog-  
lalva, hogy a két párt egyesülését valóban le-  
realizálja és a fuzió elméleti tényét a gyakor-  
latba is átvisse. A volt pártok vezetősége ma  
még az egybeolvasztás munkájával van elfog-  
lalva és ez az egybeolvasztás nem mindenütt  
megy aurlódások nélkül végbe, úgy, hogy a  
nemzeti parasztpárt egész energiája ebben a  
munkában öröklődik fel. Ugylátszik, hogy a nem-  
zeti parasztpárt harcos hangja csak a parla-  
mentben fog kifejlődni majd.

De van ennek a szélesednek egy másik  
pszihikai oka is, amelyről senki sem beszél,  
de amely mégis mindegyik pártot egyformán foglal-  
koztat, egy megoldatlan kérdés, amelynek meg-  
oldásáról már pártközi tanácskozások is folytak,  
de amelynek végpontjához mégsem jutottak  
közelebb. Ez a kérdés messze túlhaladja a napi

politika problémáinak jelentőségét. Ez az, amit  
magasabb államérdekeknek szoktak nevezni és  
amely lojális fegyverletétele kénszeríti még a  
legkérdősebb ellenfeleket is.  
Ennek a szélesednek jegyében közeledik a

parlamenti ülészek megnyitása. Szélesedde  
kezdődik, de kemény harcokra van kilátás, mert  
a kormány már sorakoztatja fel az új törvény-  
javaslatok légióját, amelyeknek mindegyike vi-  
tális érdekekben provokál döntést.

## Ezerlejes fontkurzuson stabilizálják a lejt?

Belföldön fix árfolyamon, külföldön aranyvaluta-alapon viszik keresztül  
a stabilizálást. Két nap alatt 20 ponttal esett a lej

(Bucaresti, nov. 5. Az Uj Kelet tudósítójától)  
Ma a fővárosba érkezett Salter Arthur, a Nép-  
szövetség gazdasági szakértője. Salter beha-  
ó tanácskozásokat folytatott Blanoiescuval, Mi-  
tilineuval, Oromoluval és Lepadatuval az or-  
szág pénzügyi problémáiról, valamint a lej  
stabilizálásának lehetőségéről. Salter tárgyalá-  
sokat fog folytatni az ellenzéki pártok gazda-  
sági szakembereivel is.

Ezzel kapcsolatban az Adeverul értesüléseire való  
hivatkozással azt írja, hogy Minulescu és Garofid  
miniszterek akciót indítottak a lejnek a belga frank  
mintájára történő stabilizálása érdekében. Ezerlejes  
belföldi sükésgletré stabil arányt állapítanak  
meg, a külföldi számára pedig aranyvalutát kreál-  
nak. Ilyenformán a nagybizonyosság könyében viseli  
el a stabilizálás menetét. Az „Adeverul” szerint

az egyetlen probléma még csak az, hogy milyen  
árfolyamon történjék a stabilizálás. Egyesek ezer  
lejtben akarják megállapítani a font sterlinget, min-  
a stabilizálás alapját. Kormánykörök szerint Ave-  
r sou helyesíti ezt a tervet és a parlament meg-  
nyitása után a kormány nyilatkozni is fog ebben  
a tekintetben.

A lej egyébként ma ismét jelentősen vissza-  
esett. A tegnapi 232 50 es zürichi zárlattól ma  
reggel a lej 275-re zuhant, vagyis két nap alatt  
összesen húsz pontot veszített árfolyamából. Az  
esés okát sokféleképpen magyarázzák, amelyek közül  
legplauzibilisabb az, hogy a kolimiació 295 és  
árfolyam nem volt jogosult és így nem is tarthatta  
magát sokáig. Belföldön az idegen devizák állan-  
dóan szikádnak, ami arra enged következtetni,  
hogy a lej további esése várható.

## A magyar miniszterelnök éles frontja a legitimizmus ellen

Bethlen cáfolja a román-magyar perszonálunió híreit

(Budapest, november 4. Az Uj Kelet tudó-  
sítójától.) Röviden ismertették Nagy Vince  
magyar nemzetgyűlési képviselő beszédét, mely-  
ben a tegnapi ülésen a román-magyar perszo-  
nálunió kérdésével kapcsolatban a miniszter-  
elnök felszólította az országot, hogy tudomással  
szereztesse a perszonálunió mozgalom  
alján gróf Bánffy Miklós áll. Nagy Vince úgy  
tudja, hogy

Bethlen el is határozta a román ural-  
kodócsaládnak a magyar trónra való  
meghívását.

Nagy Vince tegnapi beszédére ma Bethlen  
miniszterelnök válaszolt. Először azt kér, hogy a  
szokástól eltérően a vita befejezése előtt fel-  
szólal, de erre egyrészt Nagy Vince tegnapi  
beszéde, másrészt az kérteti, hogy holnap nem  
less a fővárosban. Kissé

Bánffy Miklós önszántából ment Erdélybe,  
neki semmiféle értelemben utasítást nem  
adtak, még kevésbé adhattak tehát olyan  
értelemben, hogy Erdélyben egy perszonál-  
unió létesítése irányában hangulatot készít-  
sen elő.

furcsának tartja, hogy Nagy Vince vele  
szemben akarja az erdélyi magyarság  
érdekeit megvédeni.

Míg ő a békekötés előtt, 1920-ban mint az  
erdélyi magyarság képviselője a képviselőház-  
ban az erdélyi magyarság érdekeit védelmezte,  
addig Nagy Vince semmit nem tett az erdélyiek  
érdekeiben, de tagja volt a Károlyi-kormány-  
nak, amely az erdélyi magyarság érdekeit való-  
ban kockára tette. Nagy Vince vádjait bizonyos  
ujsgoikekre alapítja. Csodálkozik azon, hogy  
egy magyar képviselő, akinek a helyzetről és  
a lehaszról informálva kell lennie, egy  
ilyen külföldi mende mondát szóvátesz a nem-  
zetgyűlésen. Aki Nagy Vince beszédét figye-  
lemmel kísérte, az megállapíthatta, hogy beszé-  
dének nem az volt a célja, hogy a miniszter-  
elnöknek alkalmat adjon a mende-monda meg-  
magyarázására, hanem a miniszterelnök szemé-  
lyének támadásába fogott. Nagy Vincét nem  
menyi az a körülmény, hogy Erdélyben járva  
hallott bizonyos pletykát, mert ezzel mindig  
szolgálnak az emberek.

Sem Bánffy, sem más nem tárgyalt erről és  
az erdélyi magyarság érdekeit csak egy dolog  
vezérelte, az, ha belpolitikai ügyeit valahai  
ide a ház elő hozza. Nagy Vince beszédére  
más megjegyzésem nincs, mint az, hogy elejé-  
től végig valótlanságot terjeszt.

Ezután Bethlen a felsőházi törvényjavaslat-  
ról beszélt.

— El kell bírálni, — mondotta — hogy  
van-e joga a nemzetgyűlésnek a felsőházi re-  
form megcsinálására. Ha van is joga, vajon  
szükséges-e és a tervezett rendelkezések helyes  
elven épültek-e fel? A jogkérdést több ellen-  
zéki szónok kétségbeveti, illetve, hogy a  
nemzetgyűlésnek nincs joga a felsőházat meg-  
reformálni.

Ezen képviselők a jogfolytonosság kérdését  
vették fel a vitába. Kénytelen vagyok ezzel a  
kérdéssel foglalkozni, — mondta Bethlen —  
mert tulyt helyezek rá, hogy a kormány áll-  
pontját is világosan kifejezzem. Aki kétségbe-  
vonták a nemzetgyűlés jogát a főerdőház meg-  
reformálására, azok a következő teóriát kon-  
struálták maguknak. A magyar nemzetgyűlés  
annak idején ideiglenes feladatok megoldására  
lett megalkítva és ezzel szemben fennáll egy  
másik, erősebb és régebb alkotmány, amely  
azonnal életbelép, miheyt a királyi hatalom  
ujból feléled. A teória szerint tehát, mindaz  
ami a nemzetgyűléssel kapcsolatban van, csak  
muló dolog, mert a nemzetgyűlés nem gyöke-  
redik az ősi alkotmányba. De legyen szabad  
nekem is elmondanom a véleményemet a jog-  
folytonosságról: Ma a jogfolytonosság hang-  
zatának egészen más jellege van, mint a múlt-  
ban. A jogfolytonosság volt a nemzet kezében  
az a fegyver, amellyel a nemzet az akaratát  
akarta biztosítani a fejedelmi abszolutizmussal

Tény az, — mondotta Bethlen — hogy



# Mussolini gátat vet a fascisták bosszuhadjáratának

## Megakad a kimagyarazkodás Olaszország és Franciaország között a ventimigliai incidens ügyében

(Róma, november 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az olasz külügyminiszterium és a római francia nagykövetség között ismét megindultak a tárgyalások az ellentétek kiegyenlítésére. B. avastól helyről a következőket mondják:

A ventimigliai incidens, ahol a fascisták visszaszűzőék a francia vonatot, sajnálatosnak tartják és hangsúlyozzák, hogy a kormány az incidensekért nem vállalhatja a felelősséget. A rendőrség ventimigliai parancsnokát, mert előzőleg is erőlytelen volt a tulkapásokkal szemben, felmentik állásából. Nyomatékosan hangsúlyozzák, hogy Olaszországnak nincs szándékában Franciaország szomszédjait támogatni és a kölcsönös törtszűrésnek bevezetését. Róma meg van győződve arról, hogy Olaszországnak tárgyi illos panaszai lehetnek Franciaországgal szemben, még pedig két kérdésben: az emigráció és a gyarmatkérdés.

Róma felelőssége szerint minikét kérdésben nem Olaszország, hanem Franciaország vezérelteti magát presztizs-kérdésektől. Rómában megnyugvást keltett a nizzai letartóztatások híre, de arról nem lehet szó, hogy Olaszország a franciaországi intézkedések eddigi méreteivel beérné, hanem a legutóbb tanúsított jóakarata elismerése mellett, az eddigiektől erőlyesebb fellépést követel. Még fontosabb kérdéseket tartják a gyarmatkérdés megvitatását Páris és Róma között.

### Párisban nagy az idegösség

Az olasz fascista sajtó franciaellenes nyilatkozatai és a francia tömegek kilengései egyes francia konzulatok ellen, melyeket az olasz zászló kitűzésére szarnak kényesíteni, igen nagy elégtelenséget keltenek Párisban. Még az eddig határozottan olaszbará hangokat panaszoló francia sajtó is a legélesebben kritizálja az olaszországi eseményeket. A „Matin“ szerinti ventimigliai incidenshez hasonló incidensek lassanként elviselhetetlenné tennék a két állam egymáshoz való viszonyát. Elért szükséges, hogy az olasz kormányhatóságok végre merjenek a szükséges intézkedéseket a kilengések megállítására.

### Takarodót fujnak a fascisták

Alighanem az erőlyes francia intervenció hírére miatt tör ére, hogy a fascisták kezdenek takarodót fujni és igyekeznek gátat vetni a merénylet megartásaképen megindult bosszuhadjáratnak. A fascisták római központjának vezetője kiáltványt bocsátott ki, amelyben közli, hogy a fascizmus erőlyes fellépésével már eléggé nyomatólos figyelmeztetés adott azoknak, akik merényletek rendezésének hívei. Ezután kijelenti, hogy magasabb helyről, ami elatt nyilvánvalóan Mussolinit kell érteni, parancs érkezett, hogy a megtorlóknak mostantól kezdve meg kell szűnnie és a parancs nek minden fascista vasfegyvelmel köteles engedelmeskedni. Ugyancsak tegnap Mussolini a Coligi-palota erkélyéről az ünnepő tömegnek a következő rövid beszédet tartotta:

Három dolgot akarok mindenekelőtt figyelmeztetnie ajánlani. Először is közzéadom üdvözletüket. Másodszor azt, hogy ma nincs semmi félsz beszédnek ideje. Elharmadszor, hogy holnap reggelre meg fogunk történni a ok a eselkedetek, amelyeket ti vártok.

### Politikai rendőrség alakul

A sajtó jelentése szerint ezek a szavak a tegnap esti minisztertanács és a rövidesen összeülő fascista nagytanács határozataira vonatkoznak. Ezek a határozatok — amint a hivatalos „Tevere“ jelenti — egy politikai rendőrség létesítéséről fognak szólni, amely a fascista ellenességét figyelni fogja és megteszi a szükséges intézkedéseket a további összeesküvések megakadályozására.

A merénylő személyét illetőleg még mindig bizonytalanság uralkodik. T-gusp felmerült annak a lehetősége, hogy a fiatal Zamboni,

aki mindíg fascistának mondta magát, tévedésből ölték meg és az igazi merénylő a nagy zavarban elmeneült.

A mai hírek szerint azonban a nyomozáson

## Párisban letartóztatták Garibaldi Riccottit

(Páris, november 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Matin“ nizzai jelentése szerint Párisban letartóztatták Garibaldi Riccottit a Catalan összeesküvéssel kapcsolatban. Garibaldi beismerte, hogy egy olasz rendőrségtől kapott pénzt és eddig összesen 45000 frank jutott hozzá az olasz rendőrség részéről. Megállapították, hogy Garibaldi, az olasz belügyminiszterium és egy küldöttje közt szoros kapcsolat áll fenn. Ezek a kapcsolatok érthetetleneknek és teljesen misztikusoknak tűnnek fel.

Toulousei jelentés szerint az összeesküvőknek egyrésze átjutott a spanyol határon. Céljuk volt Barcelónában felkelést szítani és átvenni a hatalmat és azután az egész országban kikiáltani a forradalmat.

## A békeárahhoz viszonyítva Romániában és Bulgáriában drágult meg legjobban az élet

### Angliában, Svájcban és Norvégiában ma olcsóbban élnek az emberek, mint a háboru előtt

(Cluj-Kolozsvár, november 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „Argus“ mai számában érdekes statisztikai adatokat közöl az élet drágulásáról. Az elkörendű életszükségleti cikkeket, valamint a ruházati, fűtési cikkeket és az építkezéshez szükséges anyagoknak különböző városok piacain történt áremelkedéseiből vont közép-arányosok szemléltető képét nyújtják a kiméletlen következetességgel emelkedő drágaságnak. Nem érdektelenek ezek a számok már csak azért sem, mert elsősorban a nagyközönség, az egész ország lakosságának költségét érintik s ezekben a kölcsönvetésekben olyan hiányokat idéznek elő, amelyeknek pótlására a nagyközönség bizonyára nem gondoskodhatik olyan könnyedéggel, mint ahogy az például az államnak módjában áll.

Ha az 1914. évi árakat 100-as alapegység-gel jelöljük, akkor az élel drágulás a háboru befejezése óta a következőképen fest:

1914-ben	100
1921-ben	1305
1922-ben	1708
1923-ban	2500
1924-ban	2985
1925-ben	3250
1926. áprilisában	3637 volt a drágulási index

Amint ebből a táblázatból kitűnik, 1926-ban az árak az 1914. évi 36-szorosára emelkedtek, holott ez a kvóta csak a főbb élelmiszerek árát tünteti fel és nem foglalja magában egy egész sereg másodrendű közszükségleti cikkeket az árát, amelyeknek az emelkedése még ennél is sokkal hatalmasabb. Részletesebben a cikkeket emelkedése, 1914-yei szemben a következő kvótát állapíthatjuk meg:

Marhahús 2985, tojás 3288, tej 2450, vaj 3494, sajt 4338, túró 2838, kenyér 4328, burgonya 3366, hagyma 1719, fehér bab 3227, fekete csóka 2712, kávé 5100, fa 3144, rizs 7738.

Ezek a számok azt jelenti, hogy a fentebb felsorolt 15 elkörendű közszükségleti cikk ára az 1914. évihez képest a 36-szorosára emelkedett, de egyes cikkeknél, így például a rizsnél még a 70-szeresét is feltűmulja. Ezek az árak egyrészt az ország 36 városából vett árak közép-arányosait tüntetik fel, mert Bukarestben az élet ennél is mintegy 30-40 száza-

megint Zamboni merénylő voltának lehetősége került előtérbe. Kiderítették azt is, hogy a fiatal merénylő a merénylet végrehajtása napjának hajnalán egy ismeretlen férfinak társaságában sétált Bologna utcáin. A rendőrség most ennek az ismeretlennek kitételét nyomozza.

Bukarest, november 5. Taccorescu polgármester a Mussolini elleni merénylet alkalmával táviratot intézett az olasz miniszterelnökhöz szerencsekívánatainak adva kifejezést. Mussolini megleghangú táviratban mondott köszönetet a bukaresti polgármesternek.

lőssel drágább.

A külföldi állekok árszáival tett összehasonlításkor mindenekelőtt is figyelembe kell venni az illető ország vásárlóképességét. Ha az 1913-14. évi árat alapegységül a 100-at fogadjuk el, akkor a következő igen érdekes táblázatot kapjuk:

	1921	1923	1926
Románia	1305	2500	3597
Egyesült Államok	136	144	158
Hollandia	156	155	147
Svájc	172	156	162
Anglia	193	192	163
Norvégia	297	332	513
Belgium	368	428	540
Franciaország	297	332	513
Itália	555	498	632
Bulgária	2155	2520	2790

Amint a fenti táblázatból kitűnik, az utóbbi öt és fél évben Romániában, az Egyesült Államokban, Franciaországban, Belgiumban, Olaszországban és Bulgáriában megdrágult az élet. Hollandiában, kevés hullámzásól eltekintve, változatlanok maradtak, míg Svájcban, Angliában és Norvégiában az árak jelentősen olcsóbbodtak.

Az árak különösen Romániában mutatnak horrifikus emelkedést. Ezek az áremelkedések beszédes demonstrációi annak, hogy a szűkebb néprétegeknek, elsősorban pedig a fizetéses hivatalnokoknak és munkásoknak, akiknek fizetése nem tartott lépést az árak emelkedésével, milyen hallatlan nehézséggel kell megküdeniük. Romániában különösen nehézé teszi a helyzetet az a körülmény, hogy a lejek a külföldi pénziacokon történő emelkedése egyáltalán nem befolyásolja a valóba belső vásárlóképességét és így nem egy árunál megőrtént, hogy annak ára — ugyyszólván — a lejjel együtt emelkedett.

**Bauch Ernő üzletébe**  
 az őszi szezonra gyönyörű perzsa, kelim-gabelin, hebedó-  
 és mozek **kezümonkák érkeztek**  
 azonkívül nagy választék **csipkék, gom-  
 bok, harisnyák és keztyűkben.**

**Ki akar szép lenni?**  
 Szeplős leányok, májoltos asszonyok, pattanásos férfiak szépek lesznek, ha **Maria szeplő krém-el** használatok. Hatásáért felelőssé! Fehéit Ártalmatlan, **Ára 30 L.**  
 Főlerakat: Császárgyógyászat, Tg. Mures, Albina-palota, 3 tégelynél díjmentes postai szétküldés. Kapható Clujon: Róza-drogueria, Aradon: Wolfke és Weisz drogueria, Oradea-Mare: Apollo drogueria

**Kipállás ellen Höfer Baby-crem, fürösztéshez Höfer Baby-szappan**

### Egy év Palesztina-munka

(Új Kolozsvár, november 5. Az Új Kelet tudósítójától.) Tegnap számunkban ismeretük az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetségnek a konferenciához elkészített beszámolóját. Ma a két Palesztina-alap jelentését ismerhetjük, amelyek minderre kiterjedő és részletes képet nyújtanak az elmúlt konferenciális évről.

A Keren Hajjeszód jelentéséből kitűnik, hogy bár az egyre súlyosbodó gazdasági helyzet és a nyomorító pénzügyi erősen befolyásolta a propaganda és gyűjtő tevékenységet, az ideai bevétel mégis felülháládták az elmulasztottakat. Ez az eredmény elsősorban a Keren Hajjeszód központi irodájának és annak vezetőjének, dr. Szónyi Gizának köszönhető, aki úgy a központ adminisztrálásában, mint az országos propagandában megszokott munkáját a legteljesebb mértékben teljesítette.

A jelentésből kitűnik, hogy a Központi Iroda igen sok magyar, német, héber és zsidó propaganda-iratot hozott forgalomba és az Iroda meggyarajlvá propaganda kiadványait a cseh-szlovákiai és magyarországi Keren Hajjeszód-központok is átvették. Az elmúlt évben 36 városban mutatta be a Központi Iroda a Palesztina-filmot és a bemutatás alkalmán során megfelelő előadásokban tájékoztatta a közönséget az épülő országgal szembeállított kétről. Igen élénk kontaktust tartott fenn a Központi Iroda látogatók úján a vidéki csoportokkal.

A jelentésből megtudjuk, hogy a hitközségi Keren Hajjeszódak is igen szép eredménnyel indultak meg, eddig 7 hitközség vette fel kötelezettségbe a Keren Hajjeszód támogatását és több hitközség ígerte meg, hogy a jövő évre fel fogja venni kötelezettségét.

A jelentés végül megemlékszik a családalapítói, amelynek begyűjtése nem járt a kellő eredménnyel, aminek egyedüli oka a jelentés szerint a család nevelőmunka fontosságának nem ismerése. A Keren Hajjeszód jelentéséhez pontos számok vannak csatolva, amelyek hiteles tájékoztatót nyújtanak az alap pénzügyi forgalmáról.

A Keren Kajemét jelentését dr. Krémer Árpád, a Keren Kajemét erdélyi irodájának agilis főtitkára, állította össze. A jelentésből megtudjuk, hogy az elmúlt esztendő az erdélyi zsidó irodának próbátév volt. A gazdasági krízis súlyosan veszélyeztette a Nemzeti Állap fejlődésének lehetőségét, de az erdélyi zsidó energiák és lendülettel ügyeskezeltel kifejlesztett munkájának tulajdonítható, hogy Erdélyben a kritikus esztendőben is pozitív eredményt, sőt miképpen irányban kiterjedő fejlődést

tudott felmutatni.

Az elmúlt konferenciális évben a tényleg 339 község helyett már 398 helységben folyt KKL munka. A Központi Iroda általános látogatásokkal tartotta fenn a kontakot a helyi bizottságokkal és főképpen ezeknek a látogatásoknak volt köszönhető az eredmény. Az elvégzett munka terén első helyen Temesvár áll, amelynek központi irodája dr. Szónyi Gizától a központi iroda munkáját.

A jelentés további részében felállítja, mérlegel: a gyűjtő tevékenységek, a perselymunkának, a templomi adományoknak a danszakolónak, az aranyadomány bevezetésnek, az okajfa adományoknak, valamint a különböző alkalmi akcióknak.

## Bársony Éva zaidóhoz is férjhezmehet

(Budapest, november 5. Az Új Kelet tudósítójától.) Nagy feltűnést keltett annak idején a férjhez való elhatározás és a házasság elhagyása Bársony János orvosnővér végrendelete, amelyben kikötötte, hogy abban az esetben, ha leánya zaidóhoz megy feleségül, — még abban az esetben is, ha az átérne a katolikus hitre, — leánya elve zli a hagyatékra való igényét.

Ösvegy Bársony Jánosné a végrendeletet megtámadta leánya, Bársony Éva nevében és a bíróság elhatározta, hogy a bíróság törölte a bűntető kint utól s a Bársony-kilinta, valamint egyik rokon kielégítés: után Bársony Évának ítélt oda a vagyont minden feltétel nélkül. Kiderült azonban a tárgyalás során, hogy az elhunyt már életében vagyona tulajdonosi részeit leányának ajándékozta és most már mindössze 143 millió koronáról volt szó, amelyből 45 milliót a perkielőség emésztett fel. A kilinta részvényekben mintegy kilencven milliót kapott még a bíróság és így a megítélt 18 millió kifizetésére már nem is került a sor s a

Esután a P. o Palesztina Liga működéséről emlékszik meg, amelynek során E dely zaidó asszonyait sikerült bekapcsolni a Palesztinaiért való munka körébe. A sajtópropagandáról és a fotóadástól való beszámoló után az ifjúági KKL munka eredményének számolópolit sorakoztatja fel a jelentés. Ebben a munkában arányosan vették ki a részüket az országos ifjúági egyesületek. A jelentés leendőletes hangja felhívással végződik, amely fokozottabb munkára hív fel mindekit a jövőbeni esztendőben.

A jelentéshez van csatolva a KKL irodából és részletes elszámolása is, amely a legspérlékosabb pontossággal mutatja ki az Alap összes bevételét.

rokon mindössze másfél milliót kapott. Bársonyék a bírósághoz fordultak a bűntető kint utól s a Bársony-kilinta, valamint egyik rokon kielégítés: után Bársony Évának ítélt oda a vagyont minden feltétel nélkül. Kiderült azonban a tárgyalás során, hogy az elhunyt már életében vagyona tulajdonosi részeit leányának ajándékozta és most már mindössze 143 millió koronáról volt szó, amelyből 45 milliót a perkielőség emésztett fel. A kilinta részvényekben mintegy kilencven milliót kapott még a bíróság és így a megítélt 18 millió kifizetésére már nem is került a sor s a

A bíróság döntése is „rövidlátósnak” tart minden házasságkötést feltételek és ezért változtatta meg a végrendeletét és a részét. Így tehát most már a mintegy 100 milliót képviselő hagyatékot akkor is megkapja Bársony Éva, ha vérféltés nélkül megy férjhez.

## Werner Sombart a kapitalista termelési rendszer hosszú utalmát jósolja új művében

### A nagyvívű német közgazdász új könyvének szennetelési részletei

Berlin. (Az Új Kelet tudósítójától.) A leghevesebb német közgazdászok egyike: Werner Sombart egyetemi tanár, aki műveiben rendszerrel sokat foglalkozott a zaidó kérdéssel és egyik híres műveben: a „Die Juden in Wirtschaftleben“ a zaidó gazdasági elhelyezkedésének problémáit tárgyalta, most új könyvet is, melynek „Die moderne Kapitalismus“ lesz a címe.

A német tudományos élet hallatlan érdeklődéssel fordul a könyv felé, annál is inkább, mert a nagy tudós új műveben — melynek egyes részleteit különböző német folyóiratoknak közlésre engedte át, — halálánál szennetelési megállapításokat tesz a kapitalizmus jövőéről, fejlődéséről és lehetségeséről.

A közkeletűek legérdekesebb részleteit a következőkben ismertetjük.

### Tévesek a jövő gazdasági élet alakulásáról szóló vélemények.

— Tévesnek azok, — állapítja meg Werner Sombart — akik azt állítják, hogy a jövőben csak egy gazdasági rendszer fog uralkodni. Ellenkezőleg: a gazdasági élet egyre változatosabb lesz. Egyrészt mellett fognak kialakulni és megmaradni a kapitalista, szövetkezeti, közgazdasági, sajtógazdasági, kézműves és parasztságokos módok.

— Különösképpen tévednek azok, akik a mai gazdasági rendet öszoagos megdöntését remélik. Csak az organikus átalakulásról lehet szó, mert az öszoagos beavatkozás csak romboló lehet, de nem építő. Arról sem lehet szó, hogy a mai gazdasági élet minden további nélkül visszafajlik a kapitalizmus előtti gazdasági formákba.

### Mikor ér véget a gazdasági élet bosszorkány-szombatja

— Hogy a gazdasági élet visszafajlódása kapcsán bizonyos alapvető változás álljon be és ezáltal egy kezdetlegesebb gazdasági rendszer jöjjön létre, hogy a gazdasági élet bosszorkány-szombatjának vége szakadjon, ehhez első sorban az volna szükséges, — amit Weber mondott egyszer — hogy az utolsó tonna ércet az utolsó szemel együtt ki bányásszák. Ez pedig egyszer be fog következni és pedig Amerikában 150, Francia, Cseh- és Szászországban, valamint Északangliában 200, Anglia többi részében 300, a Saar-vidéken 400 —

500 és Északnyugatban 1000 év múlva. A vasércnek még hamarabb vége lesz. Ez azonban korántsem jelenti azt, hogy a technikai lehetőségek megszűntek. Csak az erőtermelés új módszerei jönnek majd létre, akár a vízierők energiájának, az apály és dagály energiájának, akár pedig a napsugárzás energiájának felhasználásával.

### Az új nyersanyag források

— De ezt megelőzőben sem kell a nyersanyagforrások kimerülésével számolni. A félelem ez irányban teljesen alaptalan, mert hiszen az utóbbi évek folyamán olyan nyersanyagforrásokat fedeztek fel, amelyek gyakorlatilag kimeríthetetlenek. Ezek: az alumínium-készletek, amelyek az anyagban vannak és a legújó nitrogén-mennyiség.

### A jövő képe.

Ezek után Werner Sombart a jövő termelési rendszerének kialakulásáról írva, a következő érdekes megállapításokat teszi:

— Bármit reménykedjenek a népek, bizonyos, hogy a kapitalizmus gazdasági rendszer még hosszú ideig maradjon uralkodón, bár az is biztos, hogy a jövőben éppoly, mint a világháború kezdete óta, nagy változások fog átmenni. E változások főleg abban fognak megmutatkozni,

hogy a kapitalizmus elveszti eddigi vezető szerepét, mert a közhatalom részéről egyre több beavatkozás és korlátozás fogja érni.

De belsőleg is nagy átalakulások fog átmenni a tőke termelési rendszerében, olyan átalakulásokon, melyek már a mai kapitalista társadalomban is érték. A kapitalizmus megdöntéséért és ésszerűbbé lesz majd...



A tulságos kövérségnek számos igen kellemetlen következménye van: az elhíjasodás előmozdítja a vérkeringés renyhességét, epakövek képződését, a kizsárolt aranyér keletkezését. Mindezen bajokat a legbiztosabban a Dr. Páter-féle gyógyteák használatával gyógyíthatjuk.

**Dr. Páter-féle**  
**Soványító-tea, Epekő-tea,**  
**Aranyér elleni tea,**  
**Vértisztító-tea.**

A Dr. Páter-féle gyógyteák minden gyógyszerárban és drogeriában kaphatók. Postai szétküldés utánvétel mellett a „CSILLAG” gyógyszerár (Brassó, Hosszu utca 14) központi raktára által. Kérje levelezőlapon a Dr. Páter tanár új gyógyteáiról szóló tájékoztató fizetett díjtalan beküldését az Amphora Részvénytársaságtól — Brassó.

**Lámpa-belet**  
és gyertyabelet gyárt és mintázott árajánlattal szolgál  
**Lengyel Sándor és Fiai**  
szalagszövőgyára Arad, Interurban 407.

Mindenki leges helyzetéről szóló törvényjavaslatára után elhagyta a Mig Szatmár törvényhatóság alatt — kétszáz hektus utána megveszékelt törvényi szabványi választási itt tulajdonképpen lista.

Érdekes j. „Satu Mare” románság köznevezés közelmúltban, amely tozátatását tárgy román urak kitalai okokból ről és így mar falu.

A baj csak ezáltal nagyon kétségtelenül a vonalához. Szatmár története dacán vetkeztében, csak az utra, mely valahogy megmaradhat örökre való fejlődés.

Lakosságát kulturális fejlődésében jelezte a grófi család hátrahagyottak és hogy a béte Bizonyára a világ mulott, vezetőke és a kellekkel.

A háború vezetők problémáinak kommandójára Kossuth kerben teljes elszáradt továbbfejlesztés megtervezésében, mint a városi kereskedő kétemeletés és melynek homlokegyenbeben a elhelyezett vasleltől, minden várja az épületmények, iskolák talanság rémével.

A vízvezeték szeres átka Szatmár város elgtele és téli időben szok az elhagyatott, különösen csak az utóbbi igen lassu tempó, hogy ami utcák kevés is, de szatmárban — jóradszámú nagyobbszámú lehetne talán régi fák ellen.

utcarendezési pteletesnek tekintjük maradéktalan közhatalmas hársfát és árnyékaért nem tették térkiképzésé eszbités miatt városokban is vannak, csak körkerek. Egyébként a piac-ügy rend már évek óta kitékutákba. Ez

# Szatmári panaszkönyv vagy Nomen est omen

Egy szatmári olvasótól kaptuk az alábbi sorokat.

Mindenki előtt ismeretes Szatmár város különleges helyzete, melybe a közigazgatás egységesítéséről szóló törvény, majd a liberális kormány elvonulása után elállított kormányzati átalakulás sodorta. Míg Szatmár városról a közigazgatási novella még törvényhatósági jogát is elvette, Averescu kormánya alatt — kétségtelenül dr. Barbul I. Károly profektus utánajárása folytán is — Szatmár tényleg megyeszékhely lett s ezee új közjogi állapot csak törvényi szankcióra vár. Említettük a szatmári községi választás érdekes momentumát is, mely szerint itt tulajdonképp választás nélkül győzött egy paktumoz lista.

Érdekes jelenség, hogy e város hivatalos neve „Satu Mare“ a „Nagyfalu“ szóval egyértelmű. A románság köztudatában egy sokkal logikusabb román elnevezés küzd az előbbivel: „Satmar“. A legutóbbi aukción, amely a város nevének Satmar-ra való változtatását tárgyalta, igen sok híve akadt a vezető román urak között e név jogosultságának, de taktilai okokból a névcseré kérdése lekerült napirendről és így maradt hivatalosan továbbra is „Nagyfalu“.

A baj csak az, hogy a „nomen est omen“ elv ezuttal nagyon erősen érvényesül, mert Szatmár kétségtelenül rohamléptekben közeledik a falu színvonalához. Szatmár város igen messzire visszanyúló története dacára, bizonyára a sok háborusodás következtében, csak éviüzedekkel ezelőtt jutott arra az utra, mely a modern városiasság felé vezet. De valahogy megállott a felúton és a világháború mintha örökre szárnyát szegte volna az igazi városává való fejlődés lehetőségeinek.

Lakosságának számárányát, kereskedelmét és kulturális jelentőségét tekintve, a magyar uralom idejében győzelmesen elébe szúrta a Károlyi grófi család hatalmas protekcióját élvező Nagykároly társvárosnak és mégsem volt elég szerencés ahhoz, hogy a béke napjaiban igazi városává fejlődjen. Bizonyára a város vezetőségén és a polgárok álomszágán mulott, hogy idejében nem készült el a vízvezeték és a csatornázása: egy város mulhatatlan kellékei.

A háboru előtti évben megindult ugyan a vízvezeték problémájának megoldása, de a háboru kommandójára minden félbenmaradt és a vízből talaju Kossut kerítésen talán 10 lezárt kut várja vagy a teljes eliszapsodást, vagy a vízvezetési munka továbbfolytatását. Egyébként a városi közmuunka megmerevedését talán semmi sem jeli szimbólikusabbán, mint a háboru előtt az István téren egy városi kereskedelmi iskola céljára tető alá hozott kétemeletes épületkolosszus vakolatlan téglateste, melynek homlokzatán ott díszlik a város címere, de egyebekben a csupasz falak, az emeletek tartására elhelyezett vasravezek és a tető van meg az épületből, minden egyéb hiányzik. Tizenkét év óta várja az épület befejezését Szatmáron, ahol intézmények, iskolák és emberek küzdenek a hajlék talanság rémével.

A vízvezeték és csatornázás hiánya mellett kétszerez átká Szatmárnak a kellő köburkolat és parkirozás elégtelensége. Ez nyáron porfelhőket, esős és téli időben sártengert jelent. Egyes utcaszakaszok az elhanyagolás ázsiai képét mutatják. E téren, különösen ami az utcák rendes burkolását illeti, csak az utóbbi években mutatkozik utánpótlás, de igen lassu tempóban. Azt azonban el kell ismerni, hogy ami utcaburkolás utjabban történt, ha aránylag kevés is, de szolid anyagból és jól van elkészítve. A mostanában végbemenő részleges utcarendezések — járdaszélesbítések, kertesítés — amelyeket egy nagyobb szabású városrendezés előhírnöke gyanánt lehetne talán tekinteni, sokat vétenek a meglevő régi fák ellen. Bármennyire is respektáljuk az utcarendezési programot, mégis a kulturával ellentétesnek tekintjük évtizedek óta meglevő fasorok maradéktalan kiirtását. A színházépület mellől egy hatalmas hársfát irtottak így ki, amelynek illatáért és árnykéért nem kárpótolhat a színház előtti eről tettett térkiképzés. A piactér déli oldalán is a járdaszélesbítés miatt minden fát hívágtak, holt nagyvárosokban is védve maradtak mindig a meglevő fák, csak körkerítést kaptak.

Egyébként a város egyik állanó nyílt kérdése a piac-ügy rendezetlensége. A napi kisebb vásárok már évek óta ki vannak szorítva a Főtérről mel lékutcákba. Ez az „ideiglenes“ állapot már több-

esztendő multra tekinthet vissza. A szerdai vásár színhelye azonban mint apánk idejében, ma is a Főtér. Évek óta bezálnak különböző megoldásról, de igazában semmi sem történik, s marad a régi zür-zavar és szemét.

A háboru óta megbocsáthatatlan hanyagsággal kezelik a város egyetlen közkertje, a vasuti állomás melléti népliget ügyét is, Mintha a háboru által e kert ellen elkövetett „capitis deminutio“-t a város vezetősége még teljesebbé akarná tenni, a város egykori főkapitányai által évtizedek munkájával végzett gondozás ugyszólván teljesen megszűnt és mindenütt az elhanyagolás és pusztulás nyomai. A kert épségét kikezdte a magánspekuláció is és Szatmár egykori szép Kossuth-kertje ma egy szomorú, lezülött hely, amelyen sokszor nem tanácsos végigmenni. Régen csak a növényjelző táblákat lopták el, ma már egész fák tűnnek el az éjszaka csendjében, felelőtlen fatolvajok vágnak ki észrevét-

lenül hatalmas törzsű idős fákat.

Aki Szatmárt egy sötét este tanulmányozza, el sem hinné, hogy e városnak legalább negyven éve villanyvilágítása van. Negyven év előtt ivlámpák szórták sugaraikat minden fontosabb gócponton és a petróleumlámpa korszaka után a szerényebb világítótestek is megféleltek. Ma csak hírből ismerjük az ivlámpákat és a hegymagasságból lepislogó gyenge villanykörték csak arra jók, hogy még bizonytalannabbá tegyék a homályt. A vasuti állomástól elvezető aránylag kis utacszakaszok szégyenletes sötétségbe burkolóznak e „világítás“ következtében és gyengébb idegzetű emberek éjszaka inkább kerülő utakon igyekeznek a vasúthoz, annyira nem nyújt biztonságot a közvilágítás.

Ilyen és hasonló kérdések várnak itt sürgős megoldásra. Igyekezzünk segíteni, hogy rajtunk ne ragadjon a „Satu Mare“ cím mellett a „Nagyfalu“ jellege is!

## A budapesti ügyészség megszüntette az eljárást Windischgrätz és Nádosy ellen a szokolhami- sítási ügyben

### A csehslóvák követség a bűnügy folytatását szorgalmazza

(Budapest, november 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A frankhamisítási bühpör jogerős befejezése után a budapesti királyi ügyészség soronkívül szorgalmazta a szokolhamisítási bühpör likvidálását. A szokolhamisítási ügyben — amint ismeretes — az ügyészség a csehslóvák követség intervenciójára még a hét folyamán újabb nyomozást rendelt el s ezen eljárás során nagyon sok gyanúsítottat halgattak ki, köztük olyanokat is, akiknek szerepük volt a frankhamisítás lümpörében. A vádhatóság azonban, a lapok közlése szerint, senki más ellen nem emelt vádat, csak Brokelberg Ed. nyugalmazott rendőrfőparancsnok ellen, azon a címen, hogy hamis 500 szokolcs bankjegyeket a Konstantinápolyban tartózkodó dr. Mészáros Gyula egyetemi tanártól, illetve a Prágában mér eltilt Kan Józseftől, esetleg még ezeknek ismeretlenül maradt megbízottaitól forgalomba hozatal céljával átvette.

Dr. Mészáros Gyula egyetemi tanár ellen a hatóságok a bűnügyi eljárást nem folytatják, mert a török kormány az ő kérését megtagadta. A többi gyanúsított ellen az ügyészség a bűnügyi eljárást a maga hatáskörében megszüntette, illetve a csehslóvák követség

ítéleti jogi képviselőjének indítványával szemben a vád képviselőjét megtagadta. Megszűnt a bűnügyi eljárás a szokolhamisítási ügyből kifolyóan herceg Windischgrätz Lajos és Nádosy Imre ellen, valamint Váradányey István, Rába Dező, Kovács Gáspár és Kovács Gáspárné terheltekkel szemben. A vád képviselőjét pedig megtagadta az ügyészség Petrovich Lejos, Szendey László, Fellner Zsigmond, Krompauszky József, Matyska János, Fried Jenő, dr. Sággy György, Jakovich Dező, Szálybáli Iván terheltekre vonatkozóan és nem emelt vádat báró Perényi Zsigmond, Friedrich István és Sörtsey József ellen sem. Eryedül tehát Brokelberg ellen folyik az eljárás.

A vádattal szemben dr. Gál Jenő védő kifogásokkal nyújtott be, úgy, hogy az ügynek ez a része a vádtanács elé kerül. A többiek ügyében dr. Friedmann Ignác, a csehslóvák követség jogi képviselője az eljárás megszüntetése, illetve a vád megtagadása miatt a főügyészséghez folyamodott és az ügyészség határozatának megváltoztatását, valamint a bűnügyi eljárás folytatását, illetve a vád képviselőjének vállaltását kéri a főügyészségtől fonteltettek ellen.

## Miért szigorították meg újra az italmérési engedélyek kiadását

### A falusi korcsmákat és a külvárosi ivókat nem tekintik vendéglőnek. Városokban sem engedélyeznek újabb italméréseket

(Cluj-Kolozsvár, november 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap számában egy buharosi jelentés alapján rövid n megírta az Uj Kelet, hogy a pénzügyminisztérium közreműködésében ísmét felhívta az ország pénzügyigazgatóit arra, hogy a szeszitalok árusításáról szóló törvény egységesítéséig a falvakban semmi körtalményes közből nem adhatnak ki új italmérési engedélyt. Kívételt ezen tilalom alól csak a vendéglősök képeznek.

A kategórikus tilalmat a ma nyilvánosságra hozott pénzügyminisiteri rendelet azzal iado holja, hogy az érvényben levő intézkedéseket legfőbbször félreengyarásták. A jelenlegi törvény ugyanis kimondja, hogy csak ott lehet italmérési engedélyt kiadni, ahol arra feltétlenül szükség van.

Ezrel szemben tömegével érkeztek a minisztériumhoz olyan kérvények, amelyeket helyszíni szemléré való hivatkozással a pénzügyi hatóságok pártolólsg terjesztettek fel, holott a javasolt e-etek legnagyobb részében nem vendéglősökről, hanem falusi korcsmákról van szó, amelyeknél a szeszitalok fogyasztásának és árusításának módját és időjét lehetetlen, vagy nagyon nehéz ellenőrizni. A törvény szellemére hivatkozva, a pénzügyminisiteri rendelet kimondja, hogy vendéglői engedélyeket csak olyan kérvényezőknél lehet megadni, akik nagy és ékezésre megfelelően berendezett helyiségekkel rendelkeznek a városok centrumában és ahol valóban szükség van ilyenekre. Ezeket a lokálokat kömnyü ellenőrizni, hogy nem e italmé-

mérések csupán.

Nem tekintik vendéglőnek a pénzügyminisiter a városok periferiális lóvó étkezdéket, amelyek főleg szeszitalok árusításával foglalkoznak és sokszor mindössze annyi kőzők van az éttermekhez, hogy ilyen címen kijátszák a törvényt. Ezért volt szükség az italmérési engedélyek kiadásának megszigorítására. A vendéglőben ugyanis az ételk kiszolgálása a fő cél, míg az italok árusítása másodrendű dolog és az italok szigorúan csak étkezési idő alatt fogyasztják. Ezentúl tehát a pénzügyi hatóságok szigorúan ragaszkodjanak a fenti feltételekhez és utasítanak vissza minden olyan kérelmet, amely nem felel meg a törvény által előírt követelményeknek. A pénzügyigazgatókat felhatalmazza a minisiter arra is, hogy a városokban se engedélyezzenek újabb italméréseket.

A vendéglőjoggal rendelkező italméréseket általában ellenőrizni fogják és azoktól, akiknél a legesekélyebb lühégség fogják konstátálni, visszavonják az engedélyt.

## Női kalapok

MOSKOVITS  
a legegységesebb kivitelben és átalakítások  
kalapszálonban, Cluj, Calea Begele  
Ferd. (volt Wesse ényv.) 3. szám, az udvarban.

november 6  
működéséről  
E dely zsidó  
Palestiniért  
gondól és a  
után az if-  
k számozlo-  
bben s mu-  
ket az öz-  
s lendületes  
fokozottabb  
blen n' esz-  
KKL irodá-  
ly a legspr-  
az Alap ösz-  
het  
pott.  
labban szszel  
dek a bün-  
mer: a „vi-  
As anya a  
vadra, hogy  
megvédés),  
forja életé-  
ztatta azt a  
szeg eből a  
polijének va-  
szaszán. A  
kul: az szó a  
pudo kozoit.  
fontalansnak  
s ezért vál-  
sz a térszét.  
100 millió-  
or is meg-  
léltül meg-  
end  
letel  
lva. A vas-  
szonban ko-  
lehetőségek  
j módszerei  
energijának,  
kár pedig a  
tal.  
ag források  
nyersanyag-  
nem ez'rány-  
utóbbi évek  
fedestek fel,  
E. Erek: az  
ban vannak  
vendő képe.  
ndő termé-  
vetkező ér-  
bizonyos,  
r még hosszú  
hogy a j-  
te óta, nagy  
főleg abban  
digi ve-  
n rész-  
orlatozás  
átmenni a  
on, melyek  
rték. A ka-  
lesz majd...  
et  
ntázott  
Fial  
407.

# HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.  
Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő  
Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő.  
Az Uj Kelet cikkeinek utannyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

## A mai napról

**Szombat**  
Ujboldki hirdetés  
Szidra: Toldot  
6687. Chesván 29.  
1926. november 6

### Akarunk...

Örvénylő tenger, szegülő folyam,  
örült iramban kavargó habok:  
Élet — kiáruunk, az idő rohan,  
nagyot skarunk, valami nagyot,  
valami embert tulszárnyaló szépet,  
eszményit, Itent, vibráló csodat,  
őstörzsből szárló muzsikát,  
mely áthidaljon minden életet...

Valami szentet, másnak, mindenknek,  
hogy látó lelkünk átfomáljon embert,  
hogy őserőnk a Lében szerteszállva  
zöld mezőknek békéjére mentsen;  
akarjuk az ember örömet,  
gyermekajak gügyögő szavát,  
asszony-lelkek gyógyító hevét,  
égi mámor újrafordulását,  
akarjuk a hitet és erőt,  
a mindent szépbe átalólelőt...

Akarjuk egy félő, furcsa fajta  
túzevel és lángoló hitével;  
akarjuk a lelkét minden torznak  
és erejét az elfasult öklöknek  
elebe szegni hörgőszevu Végnek;  
akarjuk, hogy legyen Ma és Holnap,  
a magotvető, frissült Életet...

Akarjuk hitet, bizsg és erővel  
az Életet...

Kugel István

— **Katonai diszszemie Bukarestben az olasz misszió tiszteletére.** Bukarestből jelentik: Az olasz misszió tiszteletére ma nagy katonai parádé volt a Calea Victoriei n lé ő királyi palota előtt. Pont 11 órakor érkezett a király Bymon savojai herceg, Elena hercegnő és Badoglio marsall kíséretében. Jobbján Du razzo márki, a diplomáciai kar, Teodorescu primár és a kormány tagjai, baloldalon pedig Mardarescu, Lupescu, Popescu, Petala ténérnokok és a külföldi katonai attasék foglaltak helyet. A királyi palota egyik ablakából György görög exkirály és Erzsébet hercegnő nézték a parádét. 15 ezred, továbbá a katonai iskolák növendékei és a repülőosztatok vonultak el pompás menetben. Félkötőkör a királyi palotában intím dezzóné volt.

— **Három király vett részt a belga trónörökös esküvőjén.** Stockholmból jelentik: Ma fényes ünnepségek közepette zajlott le Lipót belga trónörökös és Astrit svéd királyi hercegnő esküvője, amelyen három király, a svéd, dán és norvég királyok vettek részt fényes kísérettel. Az esketési szertartást Stockholm polgármestere tartotta, akit 1914 ben köztársasági propaganda miatt börtönbüntetésre ítélték és most is tagja a szocialista pártnek.

— **Elfogták a kolozsvári trafik-fosztogatót** A posta mellett levő és Szilágyi Sándor tulajdonát képező trafikcs bódét már háromszor fosztották ki. A rendőrség a mai nap folyamán M. N. 17 éves cipészegéd személyében elfogta a betörőt. Azt is megállapították, hogy több mint 9000 lej értékű trafikot lopott ki a bódéból, amelyt azán az egyik sáteri dohánytözsde tulajdonosának adott el.

**Ingyen olvasta** Erdély legjobban szerkesztett napilapját, ha kivágja az UJ KELET szelvényét és vásárol vele.

# Perzsiában kivégeztek egy zsidó képviselőt

(London, november 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint a lapok Teheránból jelentik, Perzsiában zsidóellenes mozgalom van keletkezőben. Haym zsidó parlamenti képviselőt néhány nappal ezelőtt kivégezték, mert állítólag része volt a sah ellen elkövetett merénységben. Három más igen tekintélyes zsidó letartóztatásban van és haláraitelték őket. A perzsa zsidók vezetői a külföldi zsidó szervezetekhez fordultak segítségért és kijelentik, hogy Haym és sorstársai bátor fellépésüknek áldozatai lettek, amellyel a nacionalisták elnyomásának és terrorjának szembeszegültek. A nacionalisták terrorizmusa alatt ugyanis a perzsa zsidók igen sokat szenvednek és a hatóságok semmit sem tesznek védelmükre.

— **A cionista konferencia résztvevőihöz!** Felhívjuk a konferencia delegátusait arra, hogy résztvevőiket a konferencián, ugyszintén lakosságjukat Komény Jozsef ur Oradea, Str. Saguna 18 ctara (táviraai cím: Durable, Oradea) feltétlenül bejelenteni sziveskedjenek. Kérjük, hogy ugyanakkor írják meg azt is, hogy szállodal, vagy privát elhelyezésre rendelkeznek és hogy tagjai e valamelyik ifjusági szervezetnek. Nyomatékosan felhívjuk a delegátus urak figyelmét arra, hogy az igazoló és elszállásoló bizottságnál, Gerliuze u. 14. az állomás mellett) megérkezésükkor azonnal jelentkezzenek, még mielőtt a városba bemenének. Erre a konferencia és az elszállásolás rendjének érdekében feltétlenül szükség van. A delegátus urakat az állomáson az előkészítő bizottság megbíottai várni fogják és minden utbaigazítást megadnak. — Ujabbban a következő delegátusválasztásokat jelentették be: Hátszeg: dr. Engelberg Dező Marosvásárhely, Nagykeröly Szakál István.

— **Diamondi párisi román követ Briandnál.** Párisból jelentik: Briand külügyminiszter ma kihallgatáson fogadta Diamondi román követet.

— **A bécsi opera vendégszereplése Brassóban.** Magirta az Uj Kelet, hogy Brassóban a bécsi néppopra és állami-opera művészeiből alakult együttes vendégszereplést és három operát adott elő. Az előadások magas néven mozogtak, hiszen Bécsnek, az európai zenei élet fókuszának legjobb művészei működtek közre. A sajtó a legnagyobb elismeréssel írt az Erdélyben ritka kulturáseményről s igazán csak a közönség gazdasági kimerültségének tulajdó be, hogy a három operaelőadásnak nem volt meg az a ktlő skare is, amit ezek a nagyszerű előadások joggal igényelhettek volna. Ennek ellenére is, a megértő publikum a legnagyobb szeretettel fogadta a kitünő énekeseket és hosszan tapsolt, ünnepelte a bécsi énekeseket.

— **Budapesten elfogták egy volt főhadnagyot, aki rablóbandát szervezett.** A budapesti detektívek ma elfogták Darai László volt főhadnagyot, aki az utóbbi időben lopásból és sikkasztásból tartotta fean magát. Darai a Koincistála sikkasztással kapcsolatban egy évi fegyházbüntetést kapott. Ahogy kiszabadult a börtönből, többnyire intelligens emberekből egy beörbandát szervezett és szervezes betöréseket követett el. Vasárnap Apponyi Henrik gróf lakását akarták kirabolni. A rendőrségnek végre sikerült elfogni és most megkerdték a kihallgatását.

— **Feleségét meggyilkolta és öngyilkos lett egy londoni gyáros.** Londonban öngyilkos lett Brunner Mond & Comp. hatalmas vegyigyár tulajdonosa Brunner Roscol, aki Lichtenstein Ferdinánd herceg veje. Előbb megölte feleségét, majd magával végzett. Az öngyilkosság óriási feltűnést keltett.

## Olcsóbban él

tíz százalékkal, a az UJ KELET szelvényével vásárol

— **Az athéni román követ a görög köztársasági elnökénél.** Athéntől jelentik: A köztársaság elnöke tegnap kihallgatáson fogadta Langa Rascanu athéni román követet.

— **A jasi egyetem tiltakozik Cuza reintegrálása ellen.** Bukarestből jelentik: Az „Adaverul” értesülése szerint a jasi egyetem jogi fakultása a semmtörzskéknél panaszszel él Cuza és társai reintegrálása ellen, mivel katedrájukat mar betöltötték.

\* **Biztosítsuk életünket és vagyónkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nál.** Képviselet az ország minden helységében.

**Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesoványodás, lépátság, mirigybetegségek, bőrkürtések, kelések, furunkulusok** eseténél a természetes „Ferencz József” keserűviz szabályozza a belek annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vezérferfia meggyőződött arról, hogy a valódi **Ferencz József** víz hatása mindig kitűnően beválik. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzlekekben.

**Fontos! Szabókellékek, bélés, cérna, harisnya, vattelin, gombok**  
**Neumann Károly**  
Regina Maria 10. szaküzletében vehető  
400 Yd. olasz cérna 8 L. 300 Yd. angol cérna 15 L.  
50 mt I-a gipselyem 350 Duplaszélés vattelin  
Duplaszélés glott 110 L. 1 m. 175 L.

KRIEGNER-féle  
**REPARATOR**  
készevény, csuz, hálás elen, minden gyógy-szeriában kapható.  
Ára 65 lei

**TUNGSRAM**  
  
AZ UJ  
**TUNGSRAM**  
LÁMPA  
MÁR MINDEN SZAKÜZLETBEN KAPHATÓ

**JOSIF IZRAEL**  
**szüicsmester**  
Cluj (Kolozsvár), Calea Victoriei (volt Kossuth Lajos-utca) 2. szám.  
**Nagy választék mindenféle szüicsmestérből!**  
Lelkiismeretes kiszolgálás garantálva.

— Bány...  
tudósítók je...  
szerecséne...  
parancsára S...  
aknába, hogy...  
zatek drótjáv...  
állott. Iyda...  
vezető kötele...  
tökedik vala...  
hol a mustá...  
ritás céljából...  
hanem megvá...  
adását, kiuek...  
rába kell sz...  
állott, ebbe...  
társai nán k...  
őhe, egy f...  
A máveze ő...  
és bekapcolt...  
utan Sobláje...  
a szentérmé...  
helt. Tegnap...  
szék, mely E...  
ből okozott...  
a bányászaru...  
lott, felhasz...  
itást ellen, a...  
tau járt el, n...  
folynak le. A...  
p ligári kesze...  
széri a bánye...  
— A fel...  
Tudósítók je...  
fü d kistáci...  
recedate meg...  
tánját. A d...  
érdősödése n...  
— Még...  
ségi tanára...  
Bukarestből...  
elba ároza, h...  
engedélyes a...  
eddig n m je...  
vagy meabuk...  
nem fog k...  
letensiók, elh...  
— Elje...  
Áron Mór D...  
beljett.)  
— Föld...  
ban. N wyo...  
földstülyedés...  
váltottatta fo...  
szeti társamén...  
nyib n a foly...  
len áradása k...  
Bar...  
raktár...  
keres...  
— A „K...  
nes László...  
novembri sz...  
mai jelent...  
Sombart, a...  
írta a jövő...  
szempontjain...  
usk művészi...  
istellektus é...  
Tv dar a X...  
rendkívül ér...  
zodara sz...  
A „Kulturár...  
működő anal...  
nemrég...  
tudományi...  
egyesület meg...  
Kassák köhé...  
kái jogról é...  
— Chiff...  
vember 6. á...  
első szölcste...  
boloraturének...  
Programján:  
Mayerbeer, —  
művésznő P...  
nítványa s h...  
érdeklődés m...  
neasca-nál ka

Ezelőtt

entik, Per- előt néhány ben. Három idők vezetői a sorstársai terrorjának okát szon-

zánálékkal, a UJ KELET nyelvelvására

t a görög jelentik: A ligatáson to án követet.

a Cuza re- lentik: Az szi egyetm panasszal él , mivel ka-

gyonunkat a nál. Képvis-

egénység, le- gégek, bör- minél a termé- szabályozza a orvosi tuda- tt arról, hogy a mindig ki- rakban, dro-

elés, cérna, n, gombok ároly ben vshető gol cérna 15 L. vatielin 1 m. 175 L.

OR győly-

AM

UJ GSRAM D LÁMPA

N KAPHATÓ

szám. 66.

— **Bányászhalál gondatlanságból.** Dévai tudósítónk jelenti: Ez év február havában a petrosányi bányatársulat minosi bányájában súlyos szerencsétlenség történt. Kusbel Sámuel művezető parancsára Schláje József bányamunkás lement az aknába, hogy a dinamitot összekösse a villamos vezeték drótjával, melynek kapcsolójánál a művezető állott. Iyda robbantásoknál tulajdonképpen a művezető kötelessége volna megnézni, hogy nem e tartózkodik valaki a tárnában, azonban a bányában, hol a munkások akkordban dolgoznak, időmegebektetés céljából a művezető ezt nem szokta megnézni, hanem megvárja a vezetékhez csatlakozó munkás jeladását, kiknek előzőleg egy távolabb eső mellékárnyába kell szaladnia. Így a művezető a kapcsolónál állott, ebbe a mellékárnyába egy munkás jött, ki társai után kiáltott, majd hogy figyelmesebbé tegye őhe, egy fantárgy csattogásával jelt adott nekik. A művezető a zajt a megszóított jeladásnak vélte és bekapcsolta az áramot. Az előállott robbanás után Schláje József öszszeroson leestét buzták ki a széntárnák alól. Másnap súlyos sebűbe belehalt. Tegnap tárgyalta az ügyet a dévai törvényesék, mely Kusbel Sámuel művezetőt gondatlanságból okozott emberölésért egy hónapi fogsárra ítélte, a bányatársulatot pedig, mely szintén vád alatt állott, felmentette. Közébe felebbeszól nyújtott be az ítélet ellen, azt állítván, hogy ő kötelességéhez mértan járt el, mivel a robbantás k mindíg ily módon folynak le. Az áldozat özvegye és öt gyermeke pligári keresetűt indítanak a családkezes elvesítéséért a bányatársulat ellen.

— **A felső-isi Aviva hólabda-délutánja.** Tudósítónk jelenti: November 2-án, kedden, a Bál-fu díklatáció kilencedik évfordulója alkalmából rendezte meg a felső-isi Aviva elő hólabda délutánját. A délután a város üsöd ifjúságának meleg érdeklődése mellett szép sikerrel zajlott le.

— **Még egy utolsó terminus a kisebb-ségi tanároknak a román vizsga letételeére.** Bukarestből jelentik: A közoktatásügyi miniszter elbárázta, hogy 1927 nyarán egy utolsó terminust engedélyez azoknak a kisebb-ségi tanároknak, akik eddig nem jelekedtek a románnyelvű vizsgára, vagy megbuktak. Mindezeket, akik ez alkalommal nem fognak jelentkezni, vagy a vizsgát nem sikerül letenniük, elmozdítják állásuktól.

— **Eljegyzés.** Schlessinger Elias Olaj és Áron Mór Dej jegyzek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Földszilyedés egy kolumbiai községben.** N ywo-kból jelentik: A kolumbiai Bogotában földszilyedés következtében az Otun folyó megváltoztatta folyásának irányát. Az érdekes természeti téneménynek emberölései is vannak, ar egy nyolc n a folyó egy falu át vet: utját és hirtelen áradása következtében 27 ember vesbefut.

**Bármily zeneművel**  
Baktárról szállit Révész Béla zenemű-kereskedése és hangverseny irodája **Marosvásárhely.**

— **A „Korunk“ novemberi száma.** Dienes László rendezésű nyolc havi szemléjének novemberi száma fokozottan érdekes tartalommal jelent meg. A bevezető cikkeket Warner Sombart, a világhírű nagy német közgazdász írta a jövő gazdasági életéről. A cikk nemcsak szempontjainak eredetiségénél, hanem megírásának művészi értékénél fogva is minden komoly íróiértelme érdeklődésre tarthat számot. R. Áth Tv dar a XX század magyar irodalmáról írt rendezésű érdekes fejtegetést. Eugen Fischer a zoodara anthropológia problémáiról értekezik. A „Kulturtrónika“ ban S. Elekly Béla az eszméiműködő analízist adja, a szerkesztő pedig a nemrégben megalakult kolozsvári társadalom tudományi társaság és a „Sudio“ művészeti egyesület megalakulásáról számot be. H. vasy Iván Kasák hőképzéséről, Ick Albert az új nemzetközeli jogról értekezik.

— **Chiffa E Elena hangversenye** November 6. án, szombaton este 9 órakor tartja első szólóestélyét Kolozsváron Chiffa Elena boloraturénakésno a Vármegyeház dísztermében. Programján: Brahms Jensen dalok, Rossini, Mayerbeer, — R. Str. usz, stb. áriái szerepelnek. A művészno Pfeifer tanár egyik legbiválóbb tanítványa s hangversenye iránt máris igen nagy érdeklődés mutatkozik. Jegyek Cartea Rumáneasca-nál kaphatók, Főter.

— **A visói csendőrsőrn véresre verték az adóhivatali ellenőrt.** Tudósítónk jelenti: A felsővisói csendőrsőrszervezetnek nyelven feljelentés alapján szombati este házkutatást tartott Wagner Peter adóhivatali ellenőrnél és a nála talált engedély nélküli fegyver alapján tartóztatta. Wagner tanukta igyekezett bizonyítani, hogy a kérdéses fegyvert aznap találta egy odvas fában és azza a célzattal vette azt magához, hogy a csendőrséghez beozogáltassa, amiben azonban megakadályozta a közben megejített házkutatás. A csendőrsőrmester a védekezést figyelembe nem véve, Wagneret tartóztatja és csak másnap délelőt beilyezte szabadlábra. Hogy a szombatról vasráspira virradó éjjel milyen bázamódban részestettek az őrszervezetek Wagner Petert, Felsővisó kiüzteletében élő adóellenőrt, arról a dr. Dán és Bärthler hatóságai orvosok által kiállított 135 926 számú kitélet tanuskodik. Wagner az ügyről jelentést tett az illetékes hatóságoknak.

— **Harden Miksa hatvanöt éves.** A német botránykrónika egyik legismertebb művelője, az Eulenburg-pör hírhedt inszenázója ünnepezte meg csendesen, csaknem elfeledet en pár nappal eelőt hatvanötödik születésnapját: Harden Miksa, a „Zukunft“ egykori szerkesztője. A „Zukunft“ már nem él többé, nem élnek az Eulenburg-pör igazságnai sem a bizony: Harden Miksa hajdani népszerűsége, írói nimbusza is alaposan meglopáva adatott át a csendes feledésnek. Harden tulajdonképpen filiszteri hajlandóságú ember volt, aki Eulenburg herceg ellen főleg azért vezetett támadásait, mert nem bírta elviselni annak a papás diploma táruk felnyitását főleg Vilmos császárt akarja megbosszantani azért, mert az Bismarckot elajtatta. Ezeneközbe stiusa, nehézségek ríffutott körmondta egy tudósok pöblizetot tartaknak, akiknek nicsenek valódi gondolatai és mondanivalói. Gerhard H uptmanet is próbálta kiközösíteni, azonban Huppmann hatalmas írói tehetségén megtört az ő mérgeledő atkja, nemkivétel az a támadása is kudarcot végződött, amelyet Karl Krausz a „Fackel“ szerkesztője ellen indított. A nagy bécsi satirikus kegyetlen guanyat szedte le a keresztívizet Hardenről, bebonyolva, hogy ennek a festett arc, elegáns dandynak írszűben tartalom v.n legkevésőbb, annál több a bőszsédésig és a nagyozó páthoz. A m narchia bukásával Harden a kta teljesen kikerült az érdeklődés központjából, lassan a színharak páblójából is elmaradt a ime: hatvanötödik születésnapját is csendben visszazarultan kellett megünnepeleinie.

— **Egy tizenhároméves csavargó kalandjai.** Az állomásrendőrég ma délelőt letartóztatta Josa Calamuta 13 éves, erdélyi születésű gyereket, aki a regátban lakó szüleitől Kolozsvárra szökött. Utközben minden városban kísállt és kisebb nagyobb zombmetészekkel tartotta fenn magát. Kihallgatása alkalmával kijelentette, hogy nem szereti a regátitabát, ez rt szökött Erdélybe.

\* **Az ország elismert legjobb pezsgői** az Araden gyárót Andónyi márkák, melyek nem csak Erdélyben, hanem Bucarestben is mindennét kaphatók.

— **Haemorsan-tégbélkapok bevált gyógyszer** aranyér ellen.

**Erdélyi és alkalmi uhakra áttört és színes himnuszok, billians és díszítések bordürs plüsses párisi minták után készínek a „Műhímző Szalon“ ban St. Memorandului (Unió-u.) 15. emelet**  
**A selyemfestés minden ágára kitéjedő nagy hetes tanfolyam kezdődik nov. 15-16.** Jelentkezni 15 ig lehet

SPORT

— **Haggibbor — Coltea.** Vasárnap délután mérkőzik meg egymással a két csapat. A Haggibbor teljes első csapatával veszi fel a küzdelmet. Valószínűleg játékgendőt kapnak ugyanis a letiltott játékosok. A balzélien első ízben fog szerepelni Szilágyi, a csapat fiatal csatárjátékosa. A Coltea játékosai Erdély elsőklasszú erőiből rekrutálódnak. Igy szerepelni fognak Adamovici (TAC), Auer I (AMTE), Reich (Kisvácsi). A mérkőzés ilyenformán teljesen nyit.

— **Távozó Haggibbor-játékos.** Rosenfeld II. Lajos, a Haggibbor tehetséges fiatal balzselője tanulmányai folytatására Pádovába távozik. Távolította a Haggibbor csatársorának érzékeny veszteségét jelenti.

— **Universitatea ifj. — Haggibbor ifj. 1:0 (1:0).** Az elbizakodottan, lélek nélkül játszó Haggibbor első veresége a bajnoksgban. A lelkes és nagy fizikai fölényrel játszó Universitatea megérdemelten győz.

— **Megryllt a Haggibbor ping pong klubja.** Miután a közeljövőben megnyílik a Haggibbor — külön e célra kivett — ping-pong-termelekéretnek a Haggibbor ping-pong-játékosai, hogy amennyiben a klubhelyiségben játszani óhajtanak, a legrövidebb időn belül jelentkezzenek az „Opúca“ csnél (Str. Universitatii, v. Egyetem utca), ahol a közelebbi felételek is megtudhatók.

**J. Triska SZALLIT**  
Jótállás mellett elsőrangú **ZONGORAI PIANINOT GRAMOFONT**  
C. E. U. J. STR. SAQUINA 14.

**Átmeneti kabátok**  
**Neumann M.**  
férfi ruhaáruhaza  
Cluj, Piața Unirii (Főter) 14

**Zongorák olcsóbbak lettek**  
Sikerült egy bécsi zongorakeraktárt előnyösen megvennem, amíg a készlet tart, leszállított árák.  
**Sternberg — Oradea**  
Bulevardul Regelé Ferdinand 14.

**Ezelőtt**

Várakozáson futó meglepetést nyújt mindenkinek számára a szab. **„Veau“ hőterjesztő** és tüzelőanyag megtakarító készülék.

**10 perc alatt egy szoba kerekszűfűdve.**  
A beüzemelési költség 11 nap alatt megtérül. **Minden kedélyháza alkalmaszható.** Megrendelésnél a fűtéses bűsige magadandó.

— **Ára 280 lei.** — Poródj és csomagolás nélkül. Helyi ügynökök és képviselők keresetnek. Szab. tulajdonos és egyedüli készítő

**J. Wolszberger — Temesvár,**  
IV. Bul. Berthelot (Kossuth u. 1.



# KÖZGAZDASÁG

## Romániát

### elárasztják külföldi kölcsönajánlatokkal

Angol, amerikai és német cégek versenyeznek egymással tőkefelöltségeik elhelyezésében

Cluj—Kolozsvár. (Az Uj Kelet tudósít jött.) Románia évi költségvetése az elmúlt esztendőben 41 milliárd volt, ugyanakkor az ország egész bankjegyforgalma alig haladta meg a 21 milliárdot. Csak természetesen, hogy ebből az összegből csak a legkevesebb tőkéből állt fel valami a megnagyobbodott ország fejlődésére szolgáló gazdasági életének. A forgó tőke hiányában sem az ipar, sem a kereskedelem nem volt képes arra a kapacitásra borsodlakodni, mellyel a külföldi szükségletek fedeztetését lehetővé tette volna és így a pénz tekintélyes része külföldre vándorolt. A külföldre került pénz megindította a lej esését, amely a gazdasági életet teljesen bizonytalanná tette és gyökereiben megrendítette. Különösen a liberális kormány idején vált érezhetővé a súlyos pénzügyi, amely minden vállalkozási kedvet letört és Románia felbecsülhetetlen természeti kincsét kiakasztatlanul maradtak, azokból azonban a meglevő nemzeti vagyon is pusztulásnak indult.

Azok, akik a legcélszerűbb koncepcióval rendelkeznek, először azt látják felismerik, hogy Románia megőrizhesse gazdasági életét és a külföldi tőke beengedése mentheti meg a teljes gazdaságot. Ezt a premissát szükségesnek tartották egyike a legfontosabb programjait az Averescu kormány is. A program azonban sokáig megvalósulatlannak maradt és az ország hiteltelében olyan anarchia lett ura, amelynek deszka határát a csődök és fizetésképtelenségek most romboló lavinja járja legjobban. A külföldi bizalmatlansága csak nehezen tört meg. Nyár derekán végre megjött az első külföldi kölcsön. Olaszország 250 millió lírát

ajánlott Romániának. Ez azonban inkább demonstratív jellegű kölcsön volt, amelynek gazdasági jelentősége erősen lecsökkent a lírának időközben bekövetkezett zuhanása. A második, komolyabb külföldi kölcsön volt az az ötmillió font, amit a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank folyósított a csehszlovákiai kampány lebonyolítására.

De a külföld még mindig bizalmatlan volt, mert nem látta eléggé biztonságban a Romániába kibeküldött pénzt. Mikor azután a kormány megindította a külföldi kölcsönöknek erős valutában való jelzálogi bekebelezését, a nemzetközi pénzpiacok miatt megfelelő elhelyezkedést kereső külföldi tőke átörökölte Románia határát. Az ország, de különösen a pénzügylet szolidabb Erdély városait egyre sűrűbben keresték fel angol és amerikai bankok kölcsönajánlatokkal. A telekközpontok az egész országban tervezett bevezetése újabb bizalmatlanságot jelent az irányuk érdeklődés külföldi tőke számára és ez az alapon egyenlőre 25 millió lejes dollár kölcsönt adtunk egy régi földbirtokosok dollárban való jelzálogbiztosítás mellett. Gyál londoni bankár az ország legfontosabb városának tett előnyös kölcsönajánlatokat. Az ő nyomdokában az országot, főleg pedig Bukarestet elárasztották külföldi tőkeérdeklődések ügyvivői, akik kölcsönöket akarnak plaszirozni a romániai piacon. Ma egy újabb csoport német pénzügyes érkezett a fővárosba, akik kölcsönajánlatot tettek különböző gazdasági és ipari érdekeltségüknek. A külföldi tőke megkezdte régen várt bevonulását Romániába.

## Csak 500 kilométeren felül távolságra csökkentik a CFR személytarifáját. Bukarestből jelentik: A vasúti tarifa revíziójára delegált bizottság tegnap délután ült össze. A bizottság elhatározta, hogy a személyszállítási díjat 350 kilométerig nem változtatja, a 350 kilométertől 500 kilométerig terjedő távolságokra a személydíjat felfelé emelik, míg az 500 kilométeren túli távolságokra lényegesen csökkenteni fogják a személyszállítási tarifát.

## Meghívult a budapesti Hitelbank és Angobank fuzója. Budapestről jelentik: a budapesti Anglo-Austrian Bank Ltd. és Magyar Általános Hitelbank között tudvalevőleg huzamosabb idő óta tárgyalások voltak. A tárgyalások, amint hivatalosan közlik, nem vezettek eredményre, minthogy az a tény, amely az említett londoni bank budapesti képviselőinek a Magyar Általános Hitelbankba való bevezetésére irányult, meghívultnak tekintendő.

## A német-francia-belga acéltörzskvótaelosztása. Berlinből jelentik: Most került nyilvánosságra, hogy mely kvóták jutnak a nemzetközi acéltörzskvótákban az egyes országok iparára. A felosztás meglehetősen komplikált, mivel a kereslet és termelésnek változásával nem egyenlően változnak az egyes országok kvótái. Végeredményben, ha az évi termelés a mostani 25 287 ezer tonnától 32 000 lg emelkedik, az egyes országok százalékos kvótáján az alábbi eltolódások lesznek:

Németország	40.45	43.17
Franciaország	31.89	31.18
Belgium	12.57	11.56
Luxemburg	8.55	8.30
Saarvidék	6.54	5.78
	100 —	100 —

Tekintettel az angol szénhiánytól eredő mélyszorra, valószínűleg mindjárt a 32 millió tonnát veszik majd alapul. Amint látható, tu-

## Tőzsde

A romániai pénzpiac a lejtés hatása alatt áll. Az árfolyamok szilárdak és külföldi fizetőeszközökben élénk kereslet mutatkozik. Az árfolyamok a következők:

Devizák	Valutapiac 1926 November 5 (Rador)								
	Kolozsvár	Zürich		Paris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3650-3660	—	—	685	3575	13752	13775	652 1/4	1928
New-york	187-190	518 1/2	518 1/2	3034	190	71340	7192	3385	—
London	920-923	2514	2514	147	922	2456 3/4	2486 1/4	164	4845 1/2
Páris	640-640	1725	1727 1/2	—	6.0	2345	2324	112 3/4	332 1/2
Milano	810-820	—	—	170	825	3065	3033	145 5/8	433
Prága	564-567	1536	1536	89 1/2	565	2112 3/4	2101 1/2	—	296 1/4
Budapest	375-380	7265	7270	—	2670	—	5938	475 1/8	—
Belgrád	—	915	9 4 1/2	—	325	257 1/2	1250	1977 1/2	177
Bukarest	—	275	275	1640	—	377	378	18.5	131 1/4
Varsó	—	57 1/2	57 1/2	—	—	792	785	375 1/2	—
Bécs	2660-2630	7320	7 20	—	2695	10060	—	477 3/4	—
Berlin	—	12340	12335	—	4535	16952	16850	804	—

Száz lel árfolyama: Zürich 275, Páris 164, Budapest 37700, Bécs 37800 Prága 1805

lajdonképpen csak a német kvóta mutat emelkedő irányzatot a produkció emelkedésével párhuzamosan. Ebben a kvótában benne lesz az utódállamok részese is, amennyiben meg egyezsere tudnak jutni az alrészese aránya tekintetében.

## Újabb feltűnő csődjelentés Galacra. Galacból jelentik: Galac kereskedőtársadalmában nagy feltűnést keltett a régi és szilárdnak ismert Solomon-féle kereskedő cégnek bukása. A törvényszék Solomon kereskedő ellen elrendelte a csődöt és a kereskedőt hamis bukás gyanúja miatt letartóztatta.

### Meghívó.

A Kishitelbank és Takarékpénztár Részvénytársaság, Cluj, 1926. november 14-én, vasárnap délután 11 órakor, a Neolog Izraelita Hitközség, Calea Raşale Ferdinand 52 szám alatti tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a t. részvényesek ezúton is meghívotnak.

A közgyűlésen csak azok a részvényesek vehetnek részt, akik részvényeiket teljesen befizették és igazolványukat 1926. november 12-ig az intézet pénztáránál (Str. Paris, Pap-utca 36.) átvették.

Tárgysorozat:

1. Hárallékban levő részvényesek jogainak megszűntetése.
  2. Alaptőke felsemelése,
  3. Az igazgatóság megújítása.
  4. Indítványok.
- A közgyűlésen csak azok az indítványok tárgyalhatók, amelyek három nappal a közgyűlés előtt az intézetnél beajuttatnak.
- Cluj 1926. október 21.

Teljes tisztelettel  
Kishitelbank és Takarékpénztár Rt.  
Igazgatója

Select-mozgó  
**Harry Liedtke és Lia Mara**  
Élő művészek  
**Erdész leánya**  
negyszerű filmben. Kiváló pompa.  
Gyönyörű rendezés. Monopol Matador

Urania-mozgó  
November 6-án  
Conrad Weidt és Werner Kraus ismert művészek  
**Dr. Kaligari**  
szerep legnagyobb filmben.  
Monopol Emericus

Apollo-mozgó  
\*  
**Patt és Pattachon** művészek  
**Filmlirt**  
negyszerű v. játékbán

דא אלטבערדימטען  
**מאטיאש קאן-ישע**  
חלפים זינד ווידער אן אונאיבער-  
טראפענע קוואליטאט צו האבען. רעפער-  
רענען איבער מינע פערלאסטליכקייט  
דיענען דא היערארטגע שוהמים  
**MATIAS KUN'S**  
**SOHN** cuțitar, CLUJ

Olesó **tüzifa**  
ölenként 1300 L. Fischer  
fatelep, Piata Garii No 2. — Telefon 1300.  
Az állomással szemben.

## Szelvény

Az alant feltöltött megállapodást alkotta arra, hogy a tételekben bevásárolt áruk szerkeszkedők szelvényeivel felyeket városok zöljük.  
Dévai

Hirsch Testvértől és férfi divat Gál Béla üveg garino lámpa rom Kolozsvár

Gólya Áruház cikkeiben a legol Heller és Mo különlegességek Szabó Jenő (őszidivat külön raktáron

Sándor Ágost legességek legolcs Kainapkirály minden árban. V

Neumann M. és gyermekruhák Katz és Men öltönyök, öszi és

Farkas Ignác a legjobb cipőket

Helios (Főtér verék, harisnyák, Blatt (Főtér 1 tudomásu, hogy Sipo Jenő (F és női kézimunká

Rózsa-Royal szerek, gyógyszer legolcsóbb besze D'or illatszert börtörikülök a leg Diana illatszerek és disz

Párisi Áruház divat cikkeket, játé és cipőkülönlegess

Fischer üveg készletek, teás és áruk és konyhafel Ausländer R boros és étkezők Épületi tervezés és

Fenyő és Bra Elsőrendű ékszer olcsóbb beszerzés Dunky és Bec órakülönlegessége

Friedmann kö Az összes könyv olcsóbb árban kap Safruth (Piata) kedés. Iskolaszere bevasárlási forrás

Spéter Mózes és gyarmatárak le „Maximilian“ mat és italárak a Színházi cukorka roljunk, Str. Mem Fendrich Adolf raktára Str. Motil sal szemben Beer Lipót [Reg reskedése

Szatmári Farkas kelengy íási forrás. Róth Armin „keztvi, férfi és nő tér, 7 sz Fodor Zoltán önlegességek nag Kun és Keller áru mindenkör a

## Az Uj Kelet szelvénybevaltó helyei.

Az alant felsorolt cégek az Uj Kelettel kötött megállapodás alapján kötelezettséget vállaltak arra, hogy lapunk szelvényeit teljes értékükben beváltják, oly módon, hogy a náluk vásárolt áruk összegének 10 százaléka — fűszerkereskedőknél 5 százalék — az Uj Kelet szelvényeivel fizethető. A szelvénybevaltó helyeket városok szerint naponként felváltva közöljük.

### Dévai szelvénybevaltó helyek

**Női és férfi divat**  
Hirsch Testvérek a megye legrégebb és legnagyobb női és férfi divat áruháza [szabott árak]  
Gál Béla üveg porcellán és lámpa üzlet, a „Carmen“ garino lámpa romániai egyedárúsítója.

### Kolozsvári szelvénybevaltó helyek

**Női divat**  
Gólya Áruház (Regele Ferdinand 11) Női divatcikkben a legolcsóbb bevásárlási forrás  
Heller és Molnár (Reg Ferdinand 5) Női kelmekülönlegességek és divatcikk nagy raktára  
Szabó Jenő (Reg Ferdinand 5) Angol és francia öszidivat különlegességek állandó nagyválasztékban raktáron

### Uri divat

Sándor Ágoston Utóda (Unió-ut 2) Uridivat-különlegességek legolcsóbb bevásárlási forrása  
Kalapkirály (Fötér 24) Uridivat-különlegességek minden áruban. Világmarkák egyedárúsítása

### Férfi ruhá

Neumann M. (Fötér 14) Raglánok, férfi öltönyök és gyermekruhák nagyáruháza  
Katz és Mendel (Fötér 10) Mindenfajta divatos öltönyök, őszi és téli kabátok állandóan raktáron

### Cipő

Farkas Ignác (Renner Palota). E cégnél kaphatja a legjobb cipőket.

### Szövöttáru, harisnya

Helios (Fötér 7) Kötött kabátok, mellények, puloverek, harisnyák, keztüi áruháza (Szabott árak)  
Blatt (Fötér 13) Kár minden kísérletét, mert köz tudomásu, hogy Blatt harisnyái a legjobbak  
Sipos Jenő (Reg Ferdinand 8) Harisnyát, rövidárut és női kézimunkát a legolcsóbban árusít

### Illatszertár

Rózsa-Royal drogeria (Fötér 26) Illatszerek, vegyszerek, gyógyszerek, gyógyárak és betegápolási cikkek legolcsóbb beszerzési forrása, nagyban és kicsinyben.  
D'or illatszertár (Fötér 6) Legfinomabb parfümök, bőrridkítők a legolcsóbb napiáron vásárolhatók  
Diana illatszertár (Posta mellett) Kölni vizek, illatszerek és díszműárak különleges áruháza

### Bazár

Párisi Áruház (Reg Ferdinand 12) Férfi és női divat cikkek, játékarok, gyermekkoscsik, bőrdíszműárak és cipőkülönlegességek nagyraktára

### Üveg

Fischer üvegüzlet (Reg Ferdinand 6) Ebéd- és kávékészletek, teás és kávéscsészék, üveggészletek, lámpaárak és konyhafelszerelések nagyraktára Képkerekezés  
Ausländer Rudolf (Uránia-palota mellett) Vizes, boros és étkezéskészletek, uborka és befőttes üveges Épületüvegezés és képkerekezés

### Ékszer, óra

Fenyő és Braunfeld, kir. udv. szállító (Fötér 15) Elsőrendű ékszerek, precíz órák és dísztárgyak legolcsóbb beszerzési forrása  
Dunky és Beer (Fötér 29) Mindennemű ékszer- és órakülönlegességek nagyválasztékban állandóan raktáron

### Könyv, papír

Friedmann könyv- és zeneműkereskedés (Fötér 26) Az összes könyv és zeneújdságok állandóan a legolcsóbb árban kaphatók  
Safurth [Piata Mihai Viteazul 39] Zsidó könyvkereskedés. Iskolaszerek és irodai felszerelések legolcsóbb bevásárlási forrása

### Fűszer, csemege, cukorka (5%)

Spéter Mózes (Széchenyi-tér 12) Mindenfajta fűszer és gyarmatárak legolcsóbb beszerzési forrása  
„Maximilian“ (Unió-ut 26) Fűszer, csemege, gyarmat és italárak a legolcsóbb napiáron  
Szinházi cukorkákat a „Tell“ Bonboneriában vásároljunk, Str. Memorandului (Unió-ut) 12.  
Fendrich Adolf fűszer, gyarmat és csemegeárak nagy raktára Str. Motilor (Monostori-ut) 36 Mentőállomással szemben  
Beer Lipót [Reg. Ferd. 65.] fűszer és gyarmatárak kereskedése

### Szatmári szelvénybevaltó helyek

**Nődivat, uridivat, kötöttáru**  
Farkas kelengye és vászonárak legolcsóbb bevásárlási forrása  
Róth Armin „Gólya áruház“ kötöttáru, harisnya, keztüi, férfi és női fehérnemű. Oiaa Bratianu (Deák-tér) 7 sz.  
Fodor Zoltán harisnya, keztüi, csipke, szalagkülönlegességek nagy raktára  
Kun és Keller — Püspöki áruház — Divat és rövidáru mindenkor a legutányosabb napi árban kapható

Spitz Béla elsőrendű női szövet, fehérnemű, mosóárak raktára, Piata Bratianu (Deák-tér) sarok.  
Kramer Jenő női kézimunka üzletében a legkülönlegesebb kézimunkák is a legolcsóbban szerezhetők be.

### Cipő

Vajda cipőüzletében (Püspöki áruház, Valent mellett) a legjobb és legtartósabb cipőket a legolcsóbb árban szerezheti be.

Klein Dezső cipőüzletében a legdusabb választék. Aki erre a hirdetésre hivatkozik, még külön öt százalékos kedvezményben részesül.

### Csemege, cukorka, fűszer, festék

Grósz Herman festék, lack és háztartási cikkek nagy áruháza szemben a színházzal.  
Borgida Miklós fűszer, csemege, cukorka, déligyümölcs, pezsgő, bor és likőrárak. Városi bérpalota.  
Grosinger és Grósz fűszer, csemege, festékárak állandó nagyraktára.  
Barna és Társa cukorka üzlet. Színházzal szemben.  
Korzó cukorka, csemege és déligyümölcs üzlet Piata Bratianu (Deák-tér) 14.

### Villamos áru, szerelési anyag

Weisz és Schwartz Strada M. Viteazul (Rákóczi-ut) 31. Mindennemű villamos és vízvezetési felszerelés, csillárok és égők legutányosabban szerezhetők.

Katz Testvérek. Csillárok, főzők, vasalók és szerelési anyagok legdusabb választékban a mindenkor napi árak mellett kaphatók.

### Irógép

Gyene Adolf írógép vállalata és írógép speciális javító műhelye. Püspöki áruház.

### Optikai cikkek

Fried Adolf Egyedüli optikus, a törvényszékkel szemben. Legdusabb raktár, legolcsóbb árak.

Grósz Lajos mindennemű fűszer, csemege és cukorka árak legolcsóbb bevásárlási forrása, Calea Victoriei 22.

### Lugosi szelvénybevaltó

Hegyesi Armin — Piata Regina Maria — mindennemű ékszer, alpakka és kinaezüst dísztárgyak nagy választékban kaphatók

### Nagybányai szelvénybevaltó

Vértes Adolf butoráruház, kézimunka és fehérnemű üzlet, csipkék és fehérneműek a legszebb kivitelben

### Dicsőszentmártoni szelvénybevaltó

Salamon és Neufeld fehérnemű és harisnya legolcsóbb beszerzési forrása

### Brassói szelvénybevaltó helyek

#### Női divat

Ascher Testvérek Str. Portii 5) Női divatcikkekben legolcsóbb bevásárlási forrás

#### Férfi divat

W. & G. Schull (Str. Principele Carol 9) Férfidivat-különlegességek és szabóság  
Lévay Sándor és Társa [Cerna-u. 7.] Férfi, női és gyermekruházati cikkek részletáruháza.

#### Kötött áru, harisnya

M Blatt (Str. Portii 38) Harisnya kötött-szövött áru gyári lerakata  
N A Binder (Str. Portii 15) Speciális férfi ingek, nyakkendők, férfi és női harisnyák a legolcsóbb árban

#### Konfekció

Fenyvesi & Sámuel (Len-sor 31-33) Őszi, téli és tavaszi nőruha különlegességek — Szabott árak

#### Könyv, papír

Benkő Ignác (Str. Portii 52) Az összes könyv- és zeneműújdságok kaphatók. Papírárakban a legolcsóbb beszerzési forrás

#### Óra, ékszer

Fühndrich Béla (Str. Portii 34) Óra, ékszer, ezüst és alpakka dísztárgyak, valamint optikai cikkek kaphatók

#### Fűszer, csemege (5%)

Gáll Albert (Str. Portii 68) Telefon 3-15) Fűszer, csemege és gyarmatárak kereskedés

#### Illatszertár

Salamon-gyógyszertár [Kapu-utca 51.] Parfümök, kölnivizek, puderek, arckrémek és összes kozmetikai cikkek legolcsóbb beszerzési forrása.

### Sighetul-Marmatiei (Máramarossziget)

#### Divatáru, textil, kötöttáru

Fischmann Nándor (Str. Dr. Joan Mihály 5) Női és férfidivatáru és szövet-különlegesség óriási választékban.  
Jakober Armin textil, szövöttáru üzletében (Bogdan Voda 30) szerezheti be legolcsóbban ruha- és fehérnemű szükségleteit  
Salamon és Wiesel divatáruház (Fötér 7) Férfi, női és gyermekdivat különlegességeit a legolcsóbban itt szerezheti be

#### Cipő

Weisz Jenő volt „Bata“-féle cipőüzlet (Leánygimnázium mellett) Elismert legolcsóbb cipőbevásárlási forrás

#### Üveg, porcellán

Somogyi Ferenc utóda üveg, porcellán és konyhafelszerelési cikkek Berndorfi alpakka-árus Képkerekezés Üvegesés

#### Fűszer, csemege

Ha Szigetre jön, feltétlenül keresse fel az „Erzsébet Büffét“, ahol naponta friss és izletes sütemények és felvágottak kaphatók  
Fuchs Izidor cukorkaáruház, Fötér Bel- és külföldi cukorka különlegességek, tej- és husneműek legolcsóbb beszerzési helye

Pollák Ilona (Bogdan Voda 40) fűszer és rövidáru legolcsóbb forrása, engrosban és detailban  
Weisz Izidor Str. Dr. Mihályi 13) Fűszer, gyarmatárak és italok legolcsóbb beszerzési helye

### Fogászat

Salzberger Joachim fogászati műterme (C Bogdan Voda 15) Mindenféle arany, platina és kaucsuk munkát a legjobb kivitelben a legolcsóbb árak mellett készíti olcsó árral

### Varrógép, kerékpár és sportcikk

Weisz Izidor, (Str. Dr. Mihályi 13) A világ legjobb gyártmányú varrógépei, kerékpárjai, írógépek, sportcikk és az összes alkatrészek beszerzési forrása

### Ékszerárak

Gerstel Márton ékszeráruház (Bogdan Voda 1) Brillánsok, arany és ezüst ékszerek, fali- és zsebórák, szemövegek a legolcsóbb beszerzési forrása

### Illatszertár, rasol

Glanczmann Adolf, Resling-féle rasol fölerakat (Bogdan Voda 40) Pipere cikkek, kölnivizek, illatszerek legolcsóbb bevásárlási forrása

### Tűzifa (5%)

Kahan Márton fakereskedő [Rákóczi-ut 50.] Próbálja meg és meggyőződhetik, hogy téli faszükségletét legolcsóbban itt szerezheti be

### Könyv

Weisz Salamon [Dragas-utca 5-8.] Zsidókönyvek, taleszek, teofilnek, stb., valamint a zsidó, héber ó és új irodalom legkiválóbb termékeinek bevásárlási helze

### Szilágysomlyói szelvénybevaltó

Marmorstein Herman dominó és majong játékaru-gyára

### Nagyenyedi szelvénybevaltó

#### Női, férfi divat

Hartmann Emanuel női és férfi divat különlegességek, harisnyák és rövidáru legolcsóbb beszerzési helye.  
Berkovits Béla [Piata Reg. Ferdinand 3.] Raglánok, férfi, fiu és gyermeköltönyök, szövetek és férfidivat-cikkek áruháza.

#### Fűszer, csemege (5%)

Israel Testvérek mindennemű fűszer és gyarmatáru legolcsóbb beszerzési forrása  
Fenichel Lázár fűszer, csemege gyarmatáru és likőrök legolcsóbb bevásárlási helye

#### Cipők

Fischer Jakab (Fötér) cipő, vászon és gyapotárak legolcsóbb beszerzési forrása

#### Edény és vas

Israel Adolf és Fia, konyhafelszerelések, kályhák, zománcedények és az összes vasárak legolcsóbb beszerzési forrása

#### Illatszertár

Weisz Endre kozmetika, pipere, gummikülönlegességek, bőrdíszműárak és utazási cikkek

### Szamosújvári szelvénybevaltó

Rozenberg Miklós fűszerkereskedőnél a legolcsóbban szerezheti be szükségleteit

### Szászrégeni szelvénybevaltó

Goldmann Herman mindenfajta divatos kész férfiruhák, raglánok, bőrkabátok és az összes férfidivat-különlegességek áruháza

### Nagyszebeni szelvénybevaltó helyek

#### Konfekció

J. H. Rosenthal [Regina Maria 11] Női és férfikonfekcióban a legolcsóbb beszerzési forrás — Szolid kiszolgálás

#### Szövet

Simon Teszler [Piata Reg. Ferdinand 8.] Bel- és külföldi szövetek dus választékban állandóan raktáron

#### Női és férfi divat

I. Grünberger Str [Str. Elisabeta 17] Rőfös áru, női és férfi divatcikk, harisnyák legolcsóbb beszerzési forrása

#### Cipő

Kovács Izó [Str. Regina Maria 17] Bel- és külföldi cipőkülönlegességek a legmodernebb kivitelben

#### Óra, ékszer

N. Teszler „Cronometer“ óra és ékszeráruháza [Reg Ferdinand 8] Precíz órák és ékszerek állandó nagyraktáron

#### Illatszertár

„Renaissance“ drogeria és illatszertár [Str. Regina Maria 49] Illatszerek originális csomagolásban és kímérve a legolcsóbban kaphatók

#### Csemege, cukorka (5%)

Bonboneria — Goldstein [Str. Elisabeta 19] Csemege árak és cukorkakülönlegességek legolcsóbb beszerzési forrása.

### Marosvásárhelyi szelvénybevaltó helyek

#### Férfi, női divat

Szűcs Dezső divatáruháza, a legolcsóbb női- és férfidivatárakban

Wolster és Kertész férfi-fehérnemű, kalapok, nyakkendők, harisnyák, zsebkendők és puloverek legolcsóbb bevásárlási forrása

#### Szövet

Jeremiás (Fötér 28-30 Bretter-ház). Férfi és női ruhák, kabátiszövetek, fehérneműk, vásznak, belésárak, harisnyák és csipkék a legolcsóbb áron

#### Cipő

József Emil cipőáruháza Cipőkülönlegességek, hó és sárcipők állandóan nagyválasztékban

**Illatszerek**  
Ideál Parfumerie. Kölnivizek, parfümök és köt-  
szerek nagy raktára Dr. Erró „Rapid” borotváló por  
főlerakata

**Cukorka (5%)**  
„Tesca” Csokoládéház (Főter, rendőrségi épület).  
Mindenki, aki ennél a cégnél vásárol, ingyen sors-  
jegyet kap

**Kötött szöveők**  
Gólya Áruház, harisnyák, keztük, zsebkendők,  
csipkék, női és férfi fehérművek, valamint vásznak  
nagy raktára

**Nagyvárad szelvénybevéltő helyek**  
**Női divat**  
Szenszki Miklós (Sas passage). Harisnyák, keztük,  
fenérművek, csipkék, szallagok és női divatcikkek,  
nagy választékban.

**Uridivat**  
Róth M. Utóda (P. Reg. Maria 3). Kalap és uridivat  
különlegességek üzlete.

**Ruha**  
Róna Andor (Sas passage). Legszebb modell fel-  
öltők legnagyobb választékban és a legolcsóbb áron  
szerezhetők be.  
Aixelrad „Sas” férfiruha-áruház (Sas passage).  
Férfi és férfiruha, felöltők, bőrkabátok legolcsóbb be-  
szerzési forrása.

**Kötött-szöveők**  
Ábrahám Artur (Rimanóczy-ut 4). Kötött mellények,  
minden fajta harisnyák (kivéve selejtes áruknál) csipkék  
és rövidárak legolcsóbb beszerzési forrása.

**Szövet**  
Schneider és Mihelyffy (Bul. R. Ferd. 10, fiók Avram  
Jancu No 8). Eredeti angol szövetek legolcsóbb bevá-  
sárlási forrása.

**Ungár és Glück (Sas passage)**. Férfi és női szö-  
vetek, vásznak és ágyminturák nagy választékban  
kaphatók.

**Cipő**  
Gonda Testvérek (Reg. Ferdinand 5). Női, férfi és  
gyermek luxus-cipők nagy választékban és a legolcsóbb  
napi áron.

Glück Zoltán (Zöldfa-utca 23). Minden fajta férfi,  
női és gyermekcipők olcsó napiáron szerezhetők be.

**Óra, ékszer**  
Uran óra és ékszerüzlet (Zöldfa-utca 8). Brilliansok  
arany és ezüst ékszerek, fali és svájci zseborák leg-  
előnyösebb beszerzési forrása.

Klein Ékszerár utca (Str. Avram Jancu 4). Arany,  
ezüst és brillians ékszerek, svájci órákülönlegességek  
és jeggyűrűk állandó nagyraktára.

**Illatszere**  
„Ninon” Parfumerie (Piata Unirii 2). Tartósillatu  
kőlnivizek minden illatban, parfümök, puderek és szap-  
panok legolcsóbb beszerzési forrása.

**Könyv, papír**  
Láng József Utóda (Reg. Ferd. 7). Antikvár és új  
könyvek, papír és írószerek legolcsóbb beszerzési forrása.

**Üveg**  
Weisz és László (Sas passage). Szervizek, minden-  
fajta üveg- és porcellán-árak legolcsóbb beszerzési  
forrása.

Kornweisz Emánuel épület-, üveges és villanyerőre  
berendezett képergetező üzeme Oradea, Ferdinand kirá-  
ly-ut (Rákóczi), Moskovits-palota

**Régiség**  
Sternberg I. (Reg. Ferdinand 14). Zongorák, régi-  
ségek, műtárgyak, szőnyegek részlete is a legolcsóbb  
napi áron szerezhetők be.

**Eryő**  
Blum Vilmos (Körös-part). Sajátgyártmányu eryő-  
különlegességek legolcsóbb bevásárlási forrása.

**Gőzmosó**  
Kristály kelmefestő, vegytisztító és gőzmosóda [Piata  
Unirii 16] Tökéletesen fest és tisztít.

**Fűszer, csemege, cukorka (5%)**  
Weisz Vilmos (Piata Unirii 5). E cég a legmegbiz-  
hatóbb beszerzési forrás, fűszer, főzelék, csemege és  
italárakban. Naponta frissen pörkölt kávé.

Horovitz cukorkaáruház (Sinház-ut 4). Bel- és  
külföldi cukorkakülönlegességek legolcsóbb napiáron  
szerezhetők be.

**Vas**  
Stern József vaskereskedő [Piata Mihai Viteazul 2].  
Háztartási cikkek, konyhamérlegek legolcsóbb bevásá-  
rlási forrása.

**Bazár**  
Engel Park-áruház (Reg. Ferdinand 3). Dizmü-  
árak, márkás porcellánok, redikülök, acélárak és gyer-  
mekkocsik állandó nagy raktára.

**Precziós fogaskerékek**  
készítése autókhoz és egyéb gépek-  
hez garancia és olcsó ár mellett.  
**Szabó János**  
Cluj, Str. Jasi'or (Nagyszamos) No 2.

**APROHIREDESEK**  
Egyesületi díj: egy sző 4 lej, vastagabb betű-  
el 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állat-  
vadászok 60% kedvezmény. Apróhirdetések díja  
dru frissen. Eljegyzési hírek díja 250 lej, elő-  
fizetőknek 150 lej

**Figyelem!**  
Ajánlok eddigyzerre e ismert...  
**libazsirt à 115 lei.**  
**Nyers libazsirt à 82 lei kgként.**  
Prima faszólt libazsirt à 1-0 lei, franco-franco.  
**Friedmann Samuel - Oradea**  
Cusa Voda 6.

Berlin. Megbízottunk e  
ho foly mán Ber into uta-  
zik. Megbi árok sirt zó-  
cét válla ja. Iper és ke-  
rekedelm Bank Rt. :-  
R-naar palota. 2022

**Ét-há om ia elligens**  
lányt lakóta sonek ke-  
sek a város 10 pon jaban  
levő 2 uccai partetes  
szo a, fűrdőszoba és elő-  
szobás lakashoz. Cim a  
kiadóban 2011

**Garzon lakás**  
Két szobr, előszoba és  
fűrdőszoba a város  
központjában kiadó.  
A tájlatok „Uj ház” jel-  
legre Lloydexpress,  
Str. Radu 9. sű dendo

**Garzon lakás**  
Két szobr, előszoba és  
fűrdőszoba a város  
központjában kiadó.  
A tájlatok „Uj ház” jel-  
legre Lloydexpress,  
Str. Radu 9. sű dendo

**Tacámul**  
szótáru és svessköz-  
gyár, Cluj, Str. Jorga  
11-a.

**Hölgyek figyelmébe!**  
Mindennenti modern  
bejarmukák, tambourir  
szőnyegek, kizárólag el-  
őrendű magyar s készit-  
vény, L'Oréal-Henné  
minden színben kap-  
ható. Megrendelést vi-  
dékre is eszközölk. Vá-  
gott haját kicsinyben  
és nagyban veszek. —  
Kassa Gyula Cluj  
Str. Memorandului 10

**ACELÁRU**  
KÜLÖNLEGESSEGEK  
UNICUM-KUN-CLUJ-VICTORIEI-2

**SZINHAZ MŰVÉSZET**  
A kolozsvári román opera hefi műsora  
Vasárnap: Bohemek. (Délután 3 órakor).  
Hétfő: Bolygó hollandi.  
Szerda: Püllangó kisasszony.  
Pénteken nincs elő.dás. (Élőtti turnéja szerepel.)

**MAGYAR SZINHAZ**  
A színházi iroda közleményei.  
**Akácfavirág.** Mikszáth Kálmán  
hires regényéből, az Eladó bútokból csi-  
náltak operetlibrettót Akácfavirág címen  
s ezt a szöveget Fráter Loránd, az Er-  
délyben élő dalköltő zenésítette meg. A  
budapesti Városi színházban rendkívüli  
sikert aratott. A színház legközelebbi uj-  
donsága lesz, a melyre rendkívüli kedv-  
vel, nagy ambícióval készül a színház  
személyzete az lzsó rendezése mellett.  
Bemutatója a jövő hét közepén lesz.

**Szombaton:** Szeretek egy színész-  
nőt és Drága kicsi buksi. Második elő-  
adása lesz szombaton este félnyolckor  
Fodor új, ötletes, sziporkázóan szellemes  
vigjátékának a Szeretek egy színésznőt-  
nek. A főszerepeket Poor Lili, Marsi,  
Miklósy, Laczkó, Hoykó, Kemény, Mi-  
hályfy, Ihász játszák. Este féltizkor a  
Drága kicsi buksi című új operettet ad-  
ják Neményi, Dajka, Tolnay, Ihász, Sel-  
meczivel, Leőveyvel a főszerepekben.

**Héfi műsor**  
Szombat d. u. 3 kor: Harom a kislány. (Negye-  
dik ifjusági előadás, igen olcsó helyárakal.  
Neményi, Tolnay, Ihász fellépésével. Bere-  
zsető előadás t. r. dr. Rajta László. Sorozat-  
szám 121)  
Szombat este fél 8 kor: Szeretek egy színésznőt.  
(Operetújdonág 2. adásor, Poor Lilivel.  
Napibérlet 20 szám B. Sorozat 123)  
Szombat este fél 10 kor: Drága kicsi buksi. (Bár-  
letszűnet Neményi, Tolnay és Ihászszal. So-  
rosat 123.)  
Vasárnap d. u. fél 3 kor: Pagnini. (Kérésényi,  
Tolnay és Ihászszal. Leszállított helyárak.  
Sorozat 124)  
Vasárnap este 7 kor: Szeretek egy színésznőt.  
(Poor Lilivel. Napibérlet 21 sz. A. Sorozat-  
szám 125.)  
Vasárnap este 9 kor: C-oragyerekek. (Jubilais  
előadás, 25. adásor Lengyel Imannel, Tolnay-  
val. Napibérlet 21 szám B. Sorozat 126.)  
Hétfő: Drága kicsi buksi. (Bárletszűnet. Sorozat-  
szám 127)

**DÉRI szücs**  
Legmodernebb  
Legrégibb  
Legmegbízhatóbb  
**Str. Memorandului 3.**  
Telefon 12-12. **Cluj** Telefon 12-12.

Szerkesztő  
adóhiv  
Telef  
171, 228  
1926 KOVEN

Vérad ba  
nak, hogy v  
zeti zaidóság  
hetedezér ül  
tegye az elm  
megzabja a  
következő es  
konferencia:  
nepes jeient  
nem vállalha  
megszentelt  
Uj munkára,  
pillenatra sz  
asidó nemzet  
jón elérkezet  
visszatekinthe  
ítélthez szük  
sz elmutt éve  
márl szomba  
gozabban, de  
nalkabon raj  
viszasszágaban  
amalynek vég  
A mostan  
kes vita zajl  
szó, szükéges  
den esztendő  
nem volna-e  
amalyet a de  
munkában a  
tiv cionista  
sok meggorda  
javaslat melle  
tudom a rideg  
mével látni é  
velem együtt  
a konferencia  
renciát megáé  
nek, mert a m  
délyi zaidóság  
is. És fontos  
összeüljenek E  
megszeressék  
hitben és mu  
ciák egy már  
toiták az erde  
vériség, a zaid  
ézésével. Mag  
és a szeretet  
ciák delegátus  
hogy ezek a k  
munkát végez  
hogy ezekre  
ség van.  
Az időpon  
összeül, a cion  
és megpróbált  
óta súlyos gaz  
épités ugrásze  
talános világg  
megosappanta  
lyekből sz uic  
dése táplálkoz  
pest egy nagy  
fel a fejét. A  
hírek nyomán  
egy el nem le  
letkezett, amel  
zett még jobb  
anticionista s  
munkánélküli  
krisiséről kezd  
rik. Mi, akik  
és figyelemmel  
híreket, tiszták  
juk, hogy me  
lenséggel állun